

У 2000-ых гадах распаўсюджванне ў краіне атрымалі сямейныя дзіцячыя садкі. Паколькі будаўніцтва новых дашкольных устаноў каштуе бюджэту даволі дорага, была дадзена магчымасць адкрываць дзіцячыя садкі на даму... **СТАР 2**

Узброеныя відэакамеры, беспілотнікі вертыкальнага ўзлёту могуць літаральна паўсюдна ў народнай гаспадарцы прыносіць карысць і эканоміць дзяржаўныя грошы. Хто дасць ім старт? **СТАР 3**

Неалежная арганізацыя інфраструктуры для веласіпедыстаў таксама стварае пагрозу бяспечы дарожнага руху. Прышоў час распрацаваць праграму развіцця веласіпеднага спорту. **СТАР 6**

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«У 2013 ГОДЗЕ НЕАБХОДНА ВЫЙСЦІ НА ТРАЕКТОРЫЮ ВЫКАНАННЯ ПАКАЗЧЫКАЎ УСЁЙ ПЯЦІГОДКІ»

Беларускай эканоміцы ў 2013 годзе неабходна выйсці на траекторыю выканання паказчыкаў усёй пяцігодкі. Аб гэтым учора, прымаючы ўрад і Нацбанк з дакладам аб рабоце эканомікі за мінулы перыяд 2012 года, ацэнцы вынікаў года і праектах прагнозу, бюджэту і грашова-кредытнай палітыкі на 2013 год, заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

«2013 год для нас асаблівы. У гэты перыяд мы павінны выйсці на траекторыю выканання паказчыкаў усёй пяцігодкі ў цэлым, выйсці на дынаміку росту якасці і ўзроўню жыцця нашых грамадзян, якія мы вызначылі раней. Гэта важнейшая мэта. У гэтым сутнасць і сэнс далейшага развіцця як рэальнага сектара, так і сацыяльнай сферы», — сказаў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка асабліва падкрэсліў, што ўсе планы павінны мець пад сабой рэальную аснову. «Таму, перш чым перайсці да прагнозаў, мы павінны выявіць найбольш вострыя праблемы, намясціць меры па забеспячэнні дастойнага завяршэння гэтага года і стварэнні зачыну на наступны, як бы цяжка нам гэта ні было», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Вынікі работ у гэтым годзе дэманструюць стабільнае развіццё эканомікі на макраўзроўні. Расце выпуск прадукцыі ў прамысловасці (тэмп росту — амаль 109 працэнтаў), у сельскай гаспадарцы (больш за 107 працэнтаў). «Мы маем бездэфіцытны бюджэт, стабільныя золатавалютныя рэзервы ў памеры крыху больш за \$8 млрд», — сказаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы таксама пацвердзіў планы па дасягненні да канца года сярэдняй зарплаты па краіне ў памеры \$500. На 17,5 працэнта ўзрастаць рэальныя грашовыя даходы насельніцтва і на 21,5 працэнта — рэальная зарплата.

«Аднак трэба адкрыта сказаць, што сёння гэтыя вынікі нас ужо не задавальваюць. Таму што не вырашаны шэраг праблем, якія істотна стрымліваюць дынамічнае развіццё краіны», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Так, з 4 і 12 важнейшых паказчыкаў прагнозу на 2012 год пакуль не выканваюцца, у тым ліку галоўны — па ВУП, тэмп росту якога складае амаль 103 працэнта замест 105,5 працэнта па прагнозу.

Акрамя таго, насельніцтва па-ранейшаму хвалюе рост цен. Сур'ёзную заклапочанасць, паводле слоў кіраўніка дзяржавы, выклікае зніжэнне або замаруджванне тэмпаў росту экспарту шэрагу важнейшых тавараў. Есць і іншыя праблемы, на неабходнасць вырашэння якіх Прэзідэнт звярнуў увагу ўдзельнікам нарады. **СТАР 2**

КНІГІ НА ЛЮБЫ... СМАК

У рамках 8-й міжнароднай спецыялізаванай выставы «Хлебная і кандытарская справа» прайшоў чэмпіят маладых беларускіх кандытараў. Акрамя вырабу і выпечкі салодкай прадукцыі непасрэдна на выставе, кандытары-канкурсанты прывезлі ў сталіцу загадзя падрыхтаваныя тортывыя кампазіцыі па тэме сёлета года «3 кнігі па жыцці». На фотаздымку прадстаўніцы Брэстчыны **Вольга БЫЧЫНСКАЯ** і **Тацяна АРАНДАРУК** упрыгожваюць торт, створаны па матывах казкі «Папялушка». Торты-кнігі, прывезеныя Якубу Коласу і Максіму Багдановічу, выкананы рукамі прадстаўніц Міншчыны Святланы Аляшкевіч і Галіны Талстой. **Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.**

ЦЫТАТА ДНЯ

Мікалай КОХАНАЎ, начальнік упраўлення палітыкі занятасці Міністэрства працы і сацыяльнай абароны: «У жніўні з'явіліся ў краіне адзначаны максімум вакансій і мінімум беспрацоўных у параўнанні з аналагічнымі месяцамі за апошнія пяць гадоў. На ўлік на беспрацоўныя стаяла менш як 27,8 тыс. чалавек. Гэта самы нізкі паказчык за апошнія пяць гадоў (даручы, самая вялікая колькасць беспрацоўных была ў 2007 годзе — амаль 48,6 тыс. чалавек). А вось у дачыненні да вакансій дасягнулі пяцігадовага максімуму — колькасць свабодных працоўных месцаў у Беларусі (выходзячы з з'явак наймальнікам) у банку звестак за жніўнеў з'ява года ўзрастае на 4,6 тыс. да 69,1 тыс.»

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 27°
Віцебск	+ 23°
Гомель	+ 22°
Гродна	+ 22°
Магілёў	+ 21°
Мінск	+ 23°

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 12.09.2012 г.

Долар ЗША	8420,00 ▲
Еўра	10790,00 ▲
Рас. руб.	265,00 ▲
Укр. грыўня	1040,15 ▲

КОРАТКА

Доследны ўзор унікальнага сталовага прыбора — відэльца-кляшкі — стварылі ў Гомельскім прафесійна-тэхнічным каледжы машынабудавання.

Нацбанк Беларусі вынес на грамадскае абмеркаванне канцэпцыю дзяржаўна-праграмы павышэння фінансавай граматынасці насельніцтва.

Допінг у ежу штурхальніцы ядра Надзеі Астапчук дадаў яе трэнер Аляксандр Яфімаў. Пра гэта заявіў дырэктар Нацыянальнага антыдапінгавога агенцтва Аляксандр Ванкава. Свае дзеянні трэнер матываваў няўпэўненасцю ў добрым выніку на Алімпіядзе.

У Пскоўскай вобласці ў выніку няўдалага запуску феерверка загінуў 51-гадовы грамадзянін Беларусі. Мужчына загінуў у выніку траўмы твару ад спрацоўвання піратэхнічнага вырабу, які ён паспрабаваў запаліць падчас святкавання дня нараджэння сваёй знаёмай.

Эдуард Малафееў вяртаецца ў мінскае «Дынама». Легендарны настаўнік будзе працаваць на карысць дынамаўскага футбола ў якасці трэнера-кансультанта моладзевых каманд.

Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА:

«ТОЙ, ХТО ПРЫХОДЗІЦЬ У ПАРЛАМЕНТ ПА ВІДОВІШЧЫ, ПАМЫЛЯЕЦЦА АДРАСАМ»

У інтэрв'ю «Звяздзе» Старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі **Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА** падеумаваў некаторыя вынікі чатырохгадовай дзейнасці заканадаўцаў і падзяліўся думкамі па актуальных парламенцкіх пытаннях

— Уладзімір Паўлавіч, як парламентарыя дакрытыка да крытыкі на сваёй адрас?

— Гледзячы да якой.
— Есць, лічыце, розніца?
— І прынцыповая. Калі крытыка абгрунтаваная, канструктыўная, з веданнем справы і са шчырай зацікаўленасцю ў палітэміі, то да такіх меркаванняў трэба прыслухоўвацца, што мы і робім, а калі ж яна, як у радыкальнай апазіцыі, прадугавя, злослівая, каб толькі ахаць дзеля сваіх палітычных мэтай, то гэта ўжо лаянка. А які, скажыце, толк з лаянкі?
— Але ж людзі ўспрымаюць палітыку хутчэй эмоцыямі, чым логікай. Напэўна, на гэта і робяць разлік апаненты ўлады на прыкладна парламенцкіх выбараў. Пасля праслухоўвання некаторых радыё- і тэлевыступленняў кан-

дыдатаў у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў такія думка ўзнікаюць.
— Я не буду каментываць выступленні кандыдатаў у дэпутаты. Кожны гаворыць, сыходзячы са свайго разумення ролі парламента і тых задач, якія вырашае Палата прадстаўнікоў. Думаю, што выбарчыкі адэкватна ацэняць гэта разуменне. І не толькі па словах, але і па рэальных справах, па тым, наколькі здатны прэзідэнт на парламенцкі мандат па сваёй адукаванасці, кваліфікацыі, грамадзянскай пазіцыі і жыццёвым вопыце эфектыўна працаваць у заканадаўчым і прадстаўнічым органе дзяржаўнай улады і што практычна ён можа зрабіць для сваёй выбарчай акругі.
— А якасці, так скажаце, «бунтаўшчыка» запатрабаваны?
— Запатрабаваны, але — не дэ-

ШТО ТРЭБА ВЕДАЦЬ, КАБ НЕ ПЕРАПЛАЧВАЦЬ ЗА БУДАЎНІЦТВА ЖЫЛЛЯ

Памылкі забудовшчыка могуць на 20 працэнтаў павялічыць кошт квадратнага метра

Сёння далёка не ўсе жыллёвыя чаргавкі маюць магчымасць будаваць сабе кватэры па сацыяльным кошту з выкарыстаннем ільготных крэдытаў. Большая частка насельніцтва буйных гарадоў павінна самастойна выбіраць сабе прымальныя шляхі вырашэння задачы па паляпшэнні жыллёвых умоў. Пра тое, якімі спосабамі маскіруюць свае памылкі забудовшчыкі, расказвае рэдакцыя эксперт рынку нерухомасці дырэктар кампаніі Viva Invest **Юры ЖАРКОУ**.

— **Юры Валер'евіч, наколькі шчырыя забудовшчыкі, калі гавораць аб мінімальнай рэнтабельнасці існуючых цен на жыллё?**

— Парадаксальна, але гэта адгавядае рэчаіснасці. Сапраўды, многія забудовшчыкі вымушаны рэалізоўваць нерухомасць па мінімальна магчымых для сябе ценах. Пры гэтым абсалютна такое ж жыллё побач можа каштаваць на 20 працэнтаў танней. І гэтыя факты зусім не супярэчаць адзін аднаму. Уся справа ў розніцы выдаткаў.

— **Мабыць, тут гутарка ідзе менавіта аб жыллі павышанай камфортнасці?**

— Гэта не зусім так. Далёка не заўсёды дадатковыя расходныя частка сапраўды гарантуе лепшы камфорт будучаму насельніцтву. Больш за тое, часцей адбываецца наадварот: пакупнікі пераплатваюць за «фальшывыя бонусы», якія фактычна яму зусім не патрабны або якіх увогуле ніколі не будзе. **СТАР 4**

ТРЫ МЕСЯЦЫ ЛЕТНІХ КАНИКУЛ — ГЭТА ЗАШМАТ?

Раман ДАПРА, намеснік старшыні ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі:

— Наконт працягласці канікул ёсць трывалая норма Кодэкса аб адукацыі. Тры месяцы — не зашмат, калі бацькі могуць арганізаваць плённы адпачынак сваіх дзяцей. Перакананы, што пераносіць замежны досвед толькі ў гэтым пытанні — няўдзячная справа, бо тады трэба запазычыцца і замежны вопыт у пытаннях арганізацыі і аплаты працы настаўнікаў, памеру даходаў бацькоў і г. д. Адпаведныя спасылкі робяцца, як правіла, на практыку даволі зямных дзяржаў. На мой погляд, больш актуальным з'яўляецца не колькі «працаў» вучань, а з кім і як. Хацелася б, каб вучань ішоў не «на працезд», а «да настаўніка». Колькасць урокаў па канкрэтных прадметах, безумоўна, выклікае трывогу. І справа не толькі ў фізіцы, па якой у расійскіх школьнікаў на адзін урок у тыдзень больш. Давайце прыгледзімся да сітуацыі з беларускай мовай і літаратурай у рускамоўных школах. Дзе-нідзе выглядае, што адносны да роднай мовы фактычна як да замежнай. А потым здзіўляемся, што дзеці не могуць падтрымаць гутарку па-беларуску і не чытаюць кніжкі айчынных аўтараў. Лічу, што трэба больш шчыльна прыгледзецца да факультываў. Большасць з іх трэба надаць статус урокаў, бо фактычна імі закрываюцца праблемы, утварэння з прычыны недахопу ўрочнага часу. Профільнае навучанне таксама, як паказваў час, мела свае перавагі. Усё гэта вельмі важна, калі будзе спалучана з рэальным павышэннем статусу педагагічнага работніка ў грамадстве — не столькі праз прыгожыя словы, колькі праз рэальныя крокі. А без гэтага ўсе нашы пераўтварэнні будуць толькі імітацыяй зрухаў дзеля павышэння якасці адукацыі.

Марына ЯКУБОВСКАЯ, спецыяліст па сертыфікацыі і мыгтным афармленні, маці дзвюх школьнікаў:

— Я чула, скарачэнне канікул матывуюць тым, што бацькам цяжка сваіх дзяцей лемам заняць. Асабіста я не бачу ў гэтым праблемы... Дзеці проста не могуць дакачацца летняга адпачынку. Для нас выратаванне — лешыца пад Мінскам, куды мы выязджаем усёй сям'ёй, і ўжо адтуль штодня ездзім на працу. А чаму б Міністэрству адукацыі не пакапацца пра тое, каб адпачынак у аздараўленчых летніках быў даступны ўсім, каб летнікі адкрываліся, а не зачыняліся, і каб даццаці, што дзяржава выдзяляе на аздараўленне дзяцей, рабілі кошт птуцёвак даступны ўсім сям'ям (асабліва гэта актуальна для бацькоў, якія выхоўваюць дзве і больш дзяцей). Незразумела, чаму Міністэрства адукацыі хвалюе тая акалічнасць, што дзеці застаюцца без нагляду бацькоў у летні час, але не хвалюе, калі дзеці застаюцца без нагляду бацькоў на працягу навучальнага года? У нашай школе, напрыклад, з трох класаў у паралелі набіралася 48 дзяцей, якіх бацькі хацелі б уладкаваць у групу падручнага дня. Але педагог на ўсіх дзяцей — усяго адзін, таму адкрыць другую групу немагчыма. У каго з бацькоў ёсць такая магчымасць, папрасілі не аднаваць дзяцей у «прадлёнку»...

Дабаўляць за кошт скарачэння летніх канікул гадзіны па матэматыцы і фізіцы лічу глупствам. Да 10-га класа маёй дачцы цалкам хапала урокаў па матэматыцы і фізіцы. А паколькі яна гуманітарый, то на старэйшай ступені гімназіі выбрала гуманітарны профіль. Лічу, што і ў звычайных школах трэба вярнуцца да ідэі прафілізацыі на старэйшай ступені навучання.

Дзмітрый ШЫЦ, настаўнік фізікі, суперфіналіст рэспубліканскага конкурсу прафесійнага майстэрства педагогаў «Настаўнік года-2011»:

— З пункту погляду дзіцяці, скарачаць летнія канікулы і адпачынак, безумоўна, нельга. Як і з пункту погляду настаўнікаў, паколькі ў выпадку падаўжэння навучальнага года існуе рэальная пагроза таго, што іх адпачынак скараціцца. Сёння ў настаўнікаў ёсць 56 дзён законнага вольнага дня, але калі ўрок і школах будзе праводзіцца і ў чэрвені, то захаваць чыперашнюю працягласць вольнага педагогам будзе праблематычна. Зараз на вывучэнне фізікі ў школе адводзіцца 2 гадзіны. Вядома, можна задзейнічаць і факультывыя заняткі, але, па-першае, факультывы — справа добраахвотная, а па-другое, на факультывы дзейнасць вучняў не ацэньваецца, таму і матывацыя ў дзяцей — слабая. Упэўнены, што прафілізацыя на старэйшай ступені школы прынесла б большы плён. Падчас сустрэчы членаў клуба «Хрустальны журавель» з міністрам адукацыі летам гэтага года мы выклілі Сяргею Маскевічу сваю пазіцыю па гэтым пытанні.

Надзея СКАЛАЕВА.

В связи со снижением ставок рефинансирования Национального банка Республики Беларусь с 30,5% до 30% годовых, ОАО «БПС-Сбербанк» с 12.09.2012 УСТАНОВЛИВАЕТ ПО СРОЧНЫМ БАНКОВСКИМ ДЕПОЗИТАМ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ В БЕЛОРУССКИХ РУБЛЯХ СЛЕДУЮЩИЙ РАЗМЕР ПРОЦЕНТОВ:

Наименование депозита / сумма вклада	Размер процентов (годовых) по срокам привлечения		
	90-189 дней	190-369 дней	370-500 дней
«Сохраняй»			
от 500 тыс. — до 5 млн.	24,5 (CP-5,5 п.п.)	26,75 (CP-3,25)	28,75 (CP-1,25 п.п.)
от 5 млн. — до 25 млн.	26 (CP-4 п.п.)	28,25 (CP-2,25 п.п.)	30 (CP)
от 25 млн. — до 50 млн.	26,75 (CP-3,25 п.п.)	28,5 (CP-1,5 п.п.)	30,5 (CP+0,5 п.п.)
от 50 млн. — до 100 млн.	26,75 (CP-3,25 п.п.)	28,5 (CP-1,5 п.п.)	31 (CP+1 п.п.)
от 100 млн.	26,9 (CP-3,1 п.п.)	28,7 (CP-1,3 п.п.)	30,9 (CP+0,9 п.п.)
«Полноный»			
от 500 тыс. — до 5 млн.	24,25 (CP-5,75 п.п.)	26,5 (CP-3,5 п.п.)	28,5 (CP-1,5 п.п.)
от 5 млн. — до 25 млн.	25,75 (CP-4,25 п.п.)	27,5 (CP-2,5 п.п.)	29,75 (CP-0,25 п.п.)
от 25 млн. — до 50 млн.	26,5 (CP-3,5 п.п.)	28,25 (CP-1,75 п.п.)	30,25 (CP+0,25 п.п.)
от 50 млн. — до 100 млн.	26,75 (CP-3,25 п.п.)	28,5 (CP-1,5 п.п.)	30,5 (CP+0,5 п.п.)
от 100 млн.	26,9 (CP-3,1 п.п.)	28,7 (CP-1,3 п.п.)	30,9 (CP+0,9 п.п.)

2. по депозитам, прием которых прекращен

Наименование депозита	Срок привлечения	Размер процентов (годовых)
«Баланс интересов»	1 год	за 1-й — за 5-й — за 11-й
		4-й — 10-й — 12-й
		месяцы — 25 — 26 — 27
		(CP-5) (CP-4) (CP-3)
«Перспективный»	18 месяцев	27,5 (CP-2,5)
«К совершеннолетию»	2 года	33 (CP+3)
	3 года	34 (CP+4)

По депозитам, привлеченным до 12.09.2012, и депозитам, прием которых прекращен, установленный размер процентов будет применен с 12.10.2012.

Дополнительную информацию можно получить в любом подразделении ОАО «БПС-Сбербанк», на сайте банка www.bps-sberbank.by или по номеру 148 в стационарных и мобильных сетях.

Проценты, выплаченные по депозитам в белорусских рублях в течение 2011 г. (млрд. руб.): январь — 6,1; февраль — 6,0; март — 6,6; апрель — 6,2; май — 7,2; июнь — 7,5; июль — 8,7; август — 10,9; сентябрь — 13,1; октябрь — 16,7; ноябрь — 19,5; декабрь — 24,1.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь № 4 от 10.10.2011 года на осуществление банковской деятельности. УНП 100219673. ОАО «БПС-Сбербанк»

АДБЫЛАСЯ ТЭЛЕФОННАЯ РАЗМОВА ПРЭЗІДЭНТАЎ БЕЛАРУСІ І РАСІІ

Тэлефонная размова Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка з Прэзідэнтам Расійскай Федэрацыі Уладзімірам Пуціным адбылася 11 верасня, паведамліў БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

Кіраўнік дзяржаў абмеркавалі найбольш актуальныя пытанні двухбаковага супрацоўніцтва.

Аляксандр Лукашэнка цікавіўся ў свайго калегі вынікамі самі-ту АЦЭС, даў ім высокую ацэнку і выказаў сваё меркаванне па сутнасці ўзнятых там пытанняў.

«У 2013 ГОДЗЕ НЕАБХОДНА ВЫЙСЦІ НА ТРАЕКТОРЫЮ ВЫКАНАННЯ ПАКАЗЧЫКАЎ УСЕЙ ПЯЦІГОДКІ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Хачу папярэдзіць кожнага члена ўрада і губернатара: задачы гэтага года і зачын на наступны павінны быць забяспечаны безагаворачна. На ўсіх узроўнях дзяржаўнай вертыкалі трэба увесці татальную мабілізацыю кадраў для вырашэння абазначаных пытанняў», — падкрэсліў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў дакладнага адказу на шэраг пастаўленых пытанняў ад дакладчыкаў: «Якія канкрэтны меры прымаюць урад і Нацбанк па вырашэнні існуючых праблем? Як аб'ектыўна ацэньваецца сітуацыя бягучага і наступнага гадоў? Ці з'яўляецца прапанаваны прагноз сапраўды напружаным для ўсіх сектараў эканомікі і фінансавай сферы? Ці не спрашчаем мы сабе задачы? І ўсё гэта, вядома, у праекцыі на неабходнасць выканання пяцігодкі».

Прэзідэнт таксама запатрабаваў больш актыўна мадэрнізаваць прадпрыемствы краіны з арыентацыяй на выпуск імпартазамы-шальнай і экспартарыентаванай прадукцыі.

«Многу дадзена даручэнне да канца года завяршыць усе арганізацыйныя работы па комплекснай мадэрнізацыі дзяржаўных прадпрыемстваў. Гэта значыць у кожнага кіраўніка прадпрыемства на стале павінен ляжаць план мадэрнізацыі гэтага прад-прыемства з выходам на выпуск канкурэнтаздольнай прадукцыі, арыентаванай, перш за ўсё, на імпартазамашчынне і экспарт. Гэта галоўнае», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

«Пракаловіч (памочнік Прэзідэнта *Пётр Пракаловіч*. — **Заўвага БЕЛТА**) вернуты да актыўнай дзейнасці на высокім узроўні, і яму даручана гэта задача. Гэта яго галоўная задача — праверыць кожнае прадпрыемства на прадмет мадэрнізацыі, наўнясаць канкрэтнага плана з выходам на выпуск прадукцыі самага высокага ўзроўню. Гэта мае даручэнне яму, якое перададзена ва ўрад, — адзначыў Прэзідэнт. — Калі мы не мадэрнізуем наша прад-прыемства, не зарыентаваем на выпуск сучаснага тавару, нам тут рабіць няма чаго. Нам жыццёва неабходна да 2015 года дасягнуць вырुकчы ў сярэднім на аднаго занятага не менш як \$60 тыс. Вось канкрэтны паказчык. Выручка — тут не прыпішаш».

Як адзначыў кіраўнік дзяржавы, сёння на справе рэалізацыя асно-вавторны прычыні «давай прапрыўны праект — грошы будучы». «Праект павінен быць акупны, арыентаваны ў будучыню. Толькі пад такі праект і іншаземцы грошы дадуць, і ўнутры краіны мы іх зной-дзем. Проста так ніхто не даць», — падкрэсліў беларускі лідар.

Акрамя таго, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што сур'ёзную заклапочанасць выклікае зніжэнне аб'ём заповольвання росту экс-парту такіх важнейшых тавараў, як аўтамабільная, сельскагас-падарчая і бытавая тэхніка, прадукцыя металургіі і дрэвапрацоўкі. Многія галіны прамысловасці па-ранейшаму сутыкаюцца з праблемай затаваранасці складоў. Няма істотных паляпшэнняў у сітуацыі з разлікамі ў эканоміцы. «З пачатку года пратэрмінава-ная дэбіторская запазычанасць у цэлым па краіне вырасла на 30 працэнтаў, пратэрмінаваная кредыторская запазычанасць — на 32,5 працэнта. Гэта намнога вышэй за інфляцыю за гэты перы-яд, — канстатаваў кіраўнік дзяржавы. — Асноўнымі даўжнікамі беларускіх арганізацый працягваюць заставацца суб'екты гаспа-дарання Расійскай Федэрацыі. Пры гэтым пратэрмінаваныя даўгі расійян перасягнулі запазычанасць беларускіх арганізацый (*перад расійскімі партнёрамі*. — **Заўвага БЕЛТА**) у два разы. Гэта ненар-мальна, калі мы, маючы значна менш фінансавых сродкаў, непа-рыўнальна менш, чым Расія, крэдытуем гаспадарчую дзейнасць нашых партнёраў. Дарэчы, не толькі ў Расійскай Федэрацыі».

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што недахоп уласных рэ-сурсаў і высокай стаўкі па крэдытах стрымліваюць інвестыцыйную дзейнасць. У сувязі з гэтым ён таксама назваў наскяржваючую сітуацыю ў рэгіёнах: «Даводзіцца канстатаваць, што губернатара-мі ўдзяляецца недастаткова ўвагі развіццю рэальнага сектара, слаба ўдзяецца інвестыцыйная работа». Так, на прагназуемае значэнне росту валавога рэгіянальнага прадукту змалгі выйсці толькі Віцебская і Мінская вобласці, прычым Віцебская — пера-важна за кошт нафтахімічнага комплексу.

«Практычна ўсе рэгіёны цягне назад будаўнічы комплекс. Па-добна, што нашы міністры і губернатары ў папярэднія гады пры-выклі толькі асвойваць выдзеленыя з бюджэту сродкі. А дзе ваша канкрэтная работа?» — спытаў Прэзідэнт. Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу і на некаторыя праблемы ў жытлэагадоўлі. Ужо выразна праявілася тэндэнцыя зніжэння аб'ёмаў рэалізацыі на-забы буйной рагатай жывёлы.

«Мя неабходна комплекснае развіццё тэрыторый, уключаючы прамысловасць і сферу паслуг. Ні ўраду, ні губернатарам не варта прыкрывацца недахопам грашовых сродкаў. Толькі па кітайскіх крэдытах у нас адкрыта фінансаванне больш як на \$8 млрд. Але крэдытныя сродкі, вядома, будучы накіроўвацца толькі на прапры-ўныя ў тэхналагічных адносінах праекты».

БЕЛТА.

■ Факт

БУЛЬБА... ЦЯПЕР І Ў МУЗЕІ!

Вучні і настаўнікі школы №19 у вёсцы Ласосна, што на Гродзеншчыне, працуюць над стварэннем музея, прысвечанага «другому хлеб».

Спачатку плануецца стварыць версію музея ў інтэрнэце, на сайце школы, дзе да канца верасня размесціць самую розную інфармацыю пра бульбу. Дарэчы, працяглае яе можна будзе на беларускай, рускай, англійскай і нямецкай мовах.

— Чаму менавіта «Музей бульбы»? Ну, у беларускай гэта адна з культур, што найбольш масава вырошчваюцца, традыцыйна — «другі хлеб», — на пачатку выказаўся дырэктар школы Ларыса Бачко.

У перспектыве — стварыць ужо не віртуальны, а сапраўдны невялікі музей. Што ж за экспанаты туды трапяць? Хіба мякі і буль-бакалалкі? Па словах Ларысы Бачко, сярэд экспанатаў, верагодней за ўсё, будуць кнігі пра бульбу, энцыклапедыі па яе вырошчванні, муляжы клубняў, а таксама некаторая прадукцыя з бульбы.

Ганна ГАРУСТОВІЧ.

ХТО МАЕ ПРАВА НА ДАДАТКОВЫ ВЫХАДНЫ

Новая рэдакцыя Палажэння аб парадку і ўмовах прадастаў-лення аднаго дадатковага вольнага ад працы дня на тыдзень зацверджана Саветам Міністраў.

Раней права на дадатковы вольны ад працы дзень мелі маці, бацька, аглянкі ці папярчыцель, што выхоўваюць трое і болей дзяцей ва ўзросце да 16 гадоў (калі дзіця-інвалід — да 18 гадоў). Цяпер гэтак права ёсць і ў тых шматдзетных сем'ях, якіх непаўналетнія дзеці атрымліваюць прафесійна-тэхнічную, сярэдне-спецыяльную ці вышэйшую адукацыю, навучаючыся на дзённай форме, альбо займаюцца працоўнай ці іншай дзейнасцю, якая прыносіць прыбы-так. Таксама з пераліку падстаў, на аснове якіх дадатковы вольны дзень не прадастаўляецца, у новай рэдакцыі Палажэння выключылі выпадкі занятасці заўняўна на ўмовах няпоўнага працоўнага дня.

Умовы прадастаўлення дадатковага вольнага ад працы дня сталі больш канкрэтызаванымі. Так, на дадатковы выхадны можна разлічваць, калі адзін з бацькоў у поўнай сям'і заняты, праходзіць падрыхтоўку ў клінічнай ардынатуры ў вочнай форме, атрымлівае пенсію па інваліднасці ці штомесечную страхавую выплату ў ад-паведнасці з заканадаўствам аб абавязковым страхаванні ад ня-шчасных выпадкаў па вытворчасці ў прафесійных захворванні.

Тэрмін, на працягу якога наймальней абавязаны выдаць загад аб прадастаўленні дадатковага вольнага дня, цяпер скарачаны з пяці да трох рабочых дзён

«ТОЙ, ХТО ПРЫХОДЗІЦЬ У ПАРЛАМЕНТ ПА ВІДОВІШЧЫ, ПАМЫЛЯЕЦЦА АДРАСАМ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— **Аднак жа дзе новыя ідэі, там і альтэрнатыва, і дыскусія, і спрэчка.**

— Ну і добра! Хто сцвярджае, што ў Палаце прадастаўніоку цяперашняга складу няма дыскусій, той па сваёй недасведчанасці альбо наўмысна на-водзіць цень на ясны дзень. Ніводзін асабліва значны заканапраект не пры-маецца без шырокага абмеркавання і дэталёвай папярэдняй прапрацоўкі, як, скажам, Кодэкс аб адукацыі, Жытлёвы кодэкс, істотна ўдасканалены Банкаўскі кодэкс, кардынальна абноўлены Кодэкс аб шлюбe і сям'і ці Закон аб зваротах грамадзян і юрыдычных асоб і іншыя заканадаўчыя акты. Гэта вліяла работа праводзіцца на ўзроўні рабочых груп па дарацоўцы заканапраектаў і нашых профільных камісій, і толькі пасля многіх кансультацый і ўзгадненняў у вызнач-ным парадку і дасягнення згоды па ўсіх найбольш важных пытаннях дакумент выносіцца на разгляд і галасаванне Палаты прадастаўніоку ў Авальную залу. Таму галасаванне, як правіла, і прахо-дзіць без дыскусій.

— **Некаторым журналістам, якія прысутнічаюць на пасяджэннях Палаты прадастаўніоку, такія адладжа-насць працэдур прыняцця законаў не даспадоба — няма сенсацыі і гвалту ў Авальнай зале, а значыць, нічога ў парламенце не адбываецца.**

— А што павінна «адбываецца»? Скан-далы, валтузня, хапанне за чубы? Тыя, хто прыходзіць у парламент па відові-шчы, памыліліся адрасам. Ім трэба ісці ў цырк, а не ў дзяржаўны заканадаўчы і прадстаўнічы орган.

— **Як вы лічыце, погляд на парла-мент як на свайго роду відовішчын-пляцоўку — павеў новага часу?**

— Для такой высовай няма ніякіх падстаў. Проста радыкалы спрабуюць навязваць грамадству такое ўяўленне аб парламентарызме для дасягнення сваіх палітычных мэтай. Увогуле па-літычны ілюзіянізм з'яўляецца іх ключо-вым палітычным інструментам, што можа назіраць і ў цяперашняй выбар-чай кампаніі.

— **Адным са сваіх казырных тузоў у крытыцы парламента апаненты ўлады лічаць тое, што, маўляў, Палата пра-дастаўніоку не супрацьстаўляе сябе выканаўчай уладзе, а проста пагаджа-ецца з унесенымі заканапраектамі.**

— Гэта ўсё з той жа оперы для дыс-крэдытацыі палаты і павышэння свайго электаральнага рэйтынгу. Ніякага ёз-думнага пагадзальніцтва ў заканатвор-чым узаемадзеянні суб'ектаў права заканадаўчай ініцыятывы няма і быць не можа. Розныя пункты гледжання на прававое рэгуляванне тых ці іншых пы-таннаў былі, ёсць і будуць. Гэта нармаль-ная з'ява. Нярэдка практы законаў, якія паступаюць у Палату прадастаўніоку, значна перапрацоўваюцца. Дэпутаты уносяць у іх свае змяненні і дапаўнен-ні альбо вяртаюць распрацоўчыкам. Так званы «адабрам» без сур'ёзнай экспертызы нарматыўна-прававых да-кументаў усімі зацікаўленымі бакамі проста немагчымы. Абмеркаванне іх праходзіць без дыктату з якога-небудзь боку, ў дзелавым, канструктыўным ключы. Палата прадастаўніоку, Савет Мініс-траў, Адміністрацыя Прэзідэнта і Савет Рэспублікі не сапернікі, а партнёры ў заканатворчасці. Я разумю, што рады-кальныя палітычныя колы гэта раздраж-няе. Ім жа хочацца не раўнапраўнага супрацоўніцтва ўдзельнікаў заканатвор-чага працэсу, а канфрантацыі і варажас-ці. Вось і нервуюцца.

— **Што патрэбна ў першую чаргу дэпутатам для эфектыўнай парла-менцкай працы?**

— Кансалідацыя.
— **На вашу думку, яна настолькі важная?**
— Настолькі. Калі б мы працавалі, як у байцы пра левых, рака і шчупака, то не мелі б тых заканаборчых выні-каў, якія маем сёння, на фінішы нашай дзейнасці.

— **Больш за 400 прынятых зако-наў?**
— Не толькі гэта. Колькасць хоць і мае значэнне, але ў заканаборчасці не з'яўляецца самым важным. Адбыва-сць сур'ёзны рух наперад у развіцці нацыя-нальнай прававой сістэмы практычна па ўсіх ключавых сегментах: эканоміка,

дзяржаўнае будаўніцтва, бяспека, са-цыяльная сфера, міжнароднае супра-цоўніцтва.

— **Скажыце, заканадаўчыя рашэн-ні якой накіраванасці вы аднеслі б да самых прынцыповых?**

— Зняцце залішніх адміністрацый-ных бар'ераў у гаспадарчай дзейнасці і ўвогуле ў эканамічных адносінах, істот-нае ўдасканаленне падаткаабкладан-ня, комплекс захадаў па стымуляванні інавацыйнай і інвестыцыйнай дзейнас-ці, дзеловай ініцыятывы, развіцці ма-лога і сярэдняга прадпрыемліцтва. Ратыфікацыя пакета міжнародных па-гадненняў аб Мытным саюзе і Адзінай эканамічнай прасторы Беларусі, Расіі і Казахстана. Новыя прававыя заха-ды па дэбюракратызацыі грамадскага жыцця, лібералізацыя выбарчага зака-надаўства, абнаўленне прававой базы судавытворчасці. Умацаванне прававых мер барацьбы са злчыннасцю, каруп-цыяй і іншымі антыграмадскімі з'явамі і разам з тым гуманізацыя крымінальных пакаранняў у дачыненні да тых, хто не здзейсніў цяжкай або асабліва цяжкай злчынстваў. Кадыфікацыя адукацый-нага і жылёвага заканадаўства. Што яшчэ? Блок рашэнняў па паляпшэнні якасці медыцынскіх паслуг і па сацыяль-най абароне мацярыństwa і дзяцінства, інвалідаў і іншых катэгорый грамадзян, якія маюць патрэбу ў адраснай матэры-яльнай дапамозе.

— **А што зрэзана для павышэн-ня якасцнага ўзроўню заканадаўчага рэгулявання?**

— Ключавы трэнд тут — значнае скарачэнне колькасці прававых нормаў непрамога дзеяння і зняцце састарэ-лых прадпісанняў. Карэкцыроўка зака-надаўства праведзена ў адпаведнасці са стратэгічнымі і надзённымі задачамі, што стаць перад краінай, у тым ліку вы-значанымі кіраўніком дзяржавы А.Р. Лу-кашэнкам у яго штогадовых пасланнях беларускаму народу і парламенту.

— **Якія пытанні на першым плане прававага суправаджэння міжнарод-нага супрацоўніцтва Палаты пра-дастаўніоку?**

— Фарміраванне нарматыўна-пра-вавой базы эканамічнай інтэграцыі ў

рамках Адзінай эканамічнай прасторы Беларусі, Расіі і Казахстана, а таксама супрацоўніцтва краін СНД. Амаль трэць з больш як 200 ратыфікаваных міжна-родных дагавораў складаюць пагадненні ў рамках АЭП і Саюзнай дзяржавы. Мы ратыфікавалі і Дагавор аб зоне свабод-нага гандлю, падпісаны васьмі дзяржа-вамі СНД — Беларуссю, Расіяй, Казах-станам, Украінай, Арменіяй, Малдовай, Кыргызстанам і Таджыкістанам.

— **У чым сэнс гэтага дакумента?**

— Развіццё гандлю і павелічэнне знешнегандлёвага абароту паміж яго ўдзельнікамі. Гэта дадатковая крыніца росту нацыянальных эканомік. Ва ўза-емным гандлі адмяняюцца колькасцыя абмежаванні, экспертныя і імпортныя пошліны на многія тавары. Прадугле-джана свабода транзіту. Дагавор ад-крыты для далучэння любой дзяржавы. Зразумела, пры выкананні пэўных юры-дычных працэдур.

— **Ці ёсць у парламентарыяў па-дставы быць задволенымі беларус-ка-расійскімі міжпарламенцкімі ад-носінамі?**

— Такія падставы ёсць. Са Старш-няй Дзяржаўнай Думы Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі С.Я. Нар-рышкіным мы падпісалі Пагадненне аб супрацоўніцтве Палаты прадастаўніоку і Дзяржаўнай Думы. У нас добрыя рабо-чыя кантакты і плённае ўзаемадзеянне ў рамках Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Расіі.

— **Знаковым для беларускай па-рламенцкай дыпламатыі можна на-зваць атрыманне Нацыянальным сходам Беларусі статусу назіральніка ў Парламенцкай асамблеі аўтарытэ-тнай міжнароднай арганізацыі АСЕАН. А як вы ацэньваеце магчымасці дыя-логавага партнёрства з замежнымі парламентамі на двухбаковым узроўні?**

— Патэнцыял іх вліклі. Пытанне толь-кі ў тым, каб было ўзаемнае праўленне добрай волі да развіцця кі парламен-цкіх, так і міждзяржаўных адносін. За чатыры мінулыя гады адбыліся візіты нашых парламенцкіх дэлегацый ў 21 краіну, а да нас у Беларусь прывязда-лі парламентары з 22 краін. У Палаце

прадастаўніоку працуе 47 груп па супра-цоўніцтве з парламентамі іншых дзяр-жаў. Усе гэтыя кантакты развіваюцца ў рэчышчы знешняй палітыкі Беларусі і служаць умацаванню міждзяржаўна-га ўзаемадзеяння ў эканоміцы, гандлі, палітыцы, бізнесу, адукацыі, навуцы, культуры.

— **Ці распачнецца зноў дыялог з Парламенцкай асамблеяй Савета Еў-ропы?**

— Ён спынены не намі, а па ініцыя-тыве ПАСЕ. Праўленне добрай волі з іх боку беларускі парламент заўсёды падтрымае.

— **Як вы мяркуеце, на чым трыма-юцца стэрэатыпы, што дамінуюць у істэблішменце Еўрасаюза ў дачынен-ні да Беларусі?**

— На дваіхных стандартах і ігнара-ванні мнагамернасці шматлікаў дэмак-ратычнага развіцця краін. Рыторыкай яны нібыта прызнаюць, што прыняцце дзяр-жаўных рашэнняў павінна грунтавацца на веданні таго, чаго хоча грамадства, а на справе не прызнаюць волю, выка-зваючы беларускім народам. Вось такія прычыны.

— **Чым зараз займаецца Палата прадастаўніоку?**

— Падрывоўкай да заключнай, 11-й сесіі, якая адкрыецца 2 кастрычніка. Га-лоўным пытаннем сесіі будзе прыняцце Закона аб рэспубліканскім бюджэце на 2013 год.

— **Бюджэт не прынясе людзям не-пажаданых нечаканасцяў?**

— У бюджэтныя расходы закладзе-ны сацыяльныя прырытэты. Так што нар-мальна фінансавая жыццядзейнасць краіны ў новым годзе будзе забяспе-чана.

— **І апошняе пытанне. Што было, на ваш погляд, галоўным для Палаты прадастаўніоку на працягу ўсяго тэр-міну паўнамоцтваў?**

— Самым галоўным? Служыць ча-лавеку, стварць прававыя ўмовы для большай камфортнасці жыцця, для таго, каб наша краіна ўмацоўвалася і пасту-пальна рухалася наперад. Лічу, што гэ-та, так скажаць, самы пазітыўны пазітыў нашай чатырохгадовай работы.

Аляксандр ФІЛІМОНАЎ.

■ Парламенцкія выбары-2012

ПА ДАРОЗЕ ІДУЧЫ, ГРЫБОЎ НЕ НАБЯРЭШ

Менавіта такой прымаўка можна ахарактарызаваць сёлётную перадвыбарчую кампанію. Кандыдаты працягваюць весці сябе вельмі пасіўна. А праз тыдзень, з наступнага аўторка, ужо пачнецца датэрміновае галасаванне. Старшыня Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правадзёні рэспубліканскага рэфэрэндума Лідзія Ярмошчына паведаміла, што ў спісы выбаршчыкаў у Беларусі ўключаны 7 мільянаў 78 тысяч 809 чалавек. Гэты паказчык ніжэйшы за той, які быў падчас апошніх прэзідэнцкіх выбараў (7105000). Зразумела, што лічба яшчэ будзе змяняцца, але ўсё роўна людзей шмат, і з імі кандыдатам трэба працаваць.

Фота БЕЛТА

НАЗІРАЛЬНІКІ

ЦВК акрэдытавала 389 міжнародных назіральнікаў. З іх 298 — назіральнікі ад СНД, у тым ліку Міжпарламенцкай асамб-леі дзяржаў—ўдзельніц СНД (29 чалавек). Ад Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе (БДПЧ АБСЕ) — 57 назіральнікаў. Таксама акрэдытава-ны 22 незалежныя назіральнікі. Гэта між-народныя эксперты з розных дзяржаў, а таксама прадастаўнікі розных ЦВК: ад ЦВК Азербайджана, Арменіі, Казахстана, Латвіі — па 2, Расійскай Федэрацыі — 3, Малдо-вы — 1. Выбарчымі камісіямі зарэгістра-вана 7905 нацыянальных назіральнікаў: 7476 чалавек ва ўчастковых камісіях, 424 — у акруговых, 5 (ад палітычных партый і грамадскіх аб'яднанняў) — у ЦВК. Больш за ўсё назіральнікаў ад грамадскіх аб'я-днанняў (321). Шмат назіральнікаў ад Каму-ністычнай партыі — 22 (ўсяго ад палітыч-ных партый 28: яшчэ 2 — ад Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада), 1 — ад Аб'яднанай грамадзянскай партыі, 1 — ад партыі БНФ і 2 — ад Рэспублі-канскай партыі працы і справядлівасці). Зразумела, што працэс акрэдытацыі на-зіральнікаў яшчэ працягваецца, таму гэта не канчатковыя лічбы.

СКАРГІ

У ЦВК ужо паступіла 336 скарг (у 2008-м было 308). З іх накіонт адмовы ў рэгістрацыі — 56 (чатыры гады таму было 54). «Хоць аб'ектыўна колькасць скарг большая, у мяне адчуванне, што сёлета кампанія менш кан-фліктная. Напэўна, таму, што скаргі вельмі часта проста дублююць адна адной», — тлумачыць Лідзія Ярмошчына.

КОЛЬКАСЦЬ КАНДЫДАТАЎ

Пакуль што колькасць зарэгістраваных кандыдатаў складае 364 чалавекі. «Доку-мента на вылучэнне падавалі 494 чалавекі. 9 заяў было адклікана яшчэ да рэгістрацыі. 122 чалавекі атрымалі адмовы ў рэгістрацыі. ראשונה пасля рэгістрацыі было адменена акруговай камісіяй. Пасля рэгістрацыі яшчэ 10 кандыдатаў знялі свае кандыдацтуры. 11 кандыдатаў зарэгістравана па скаргах. І 1 кандыдат быў зарэгістраваны Вярхоўным судом Рэспублікі Беларусь», — пералічвае старшыня ЦВК.

У ГРОДЗЕНСКАЙ ВОБЛАСЦІ НЕ ХОЧУЦЬ ДЭБАТАВАЦЬ

Усяго ў эфір было пакуль што выдадзена 17 дэбатаў: 4 — па Брэскай вобласці, 6 — па Віцебскай, 4 — па Магілёўскай, 3 — у Мінску. 7 дэбатаў было знята з эфіру: 4 — у Брэскай

вобласці, 1 — у Гомельскай, 2 — у Мінскай. «Зняты яны былі ў сувязі з тым, што падчас дэбатаў ажыццяўлялася агітацыя за байкот выбараў, — падкрэслівае Лідзія Ярмошчына. — Пакуль што яшчэ запланавана 14 дэбатаў. Звяртаю ўвагу на тое, што ў Гродзенскай вобласці, дзе зарэгістраваны 34 кандыда-ты, дэбатаў няма ўвогуле — не знайшлося ахвотных».

НАВАТ РАХУНКІ НЕ АДКРЫВАЮЦЬ

Кандыдаты маюць права ствараць аса-бістыя фінансавыя фонды ў памеры да 100 мільянаў беларускіх рублёў. У Брэскай во-бласці з 51 кандыдата стварылі фонды 11, у Віцебскай — 12 (з 49), у Гомельскай — 14 (з 53), у Гродзенскай — 7 (з 34), у Мінскай — 2 (з 42), у Магілёўскай — 12 (з 46), у Мінску — 16 (з 89). Атрымліваюцца, што толькі 74 кандыдаты з 364, якія ўдзельнічаюць у вы-барах, адкрылі рахункі.

ПРАВODЗІЦЬ ПІКЕТЫ МОЖНА, АЛЕ НЯМА АХВОТНЫХ

ШТО ТРЭБА ВЕДАЦЬ, КАБ НЕ ПЕРАПЛАЧВАЦЬ ЗА БУДАЎНІЦТВА ЖЫЛЛЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
 — **Якія міфінчыя пловы прапаноўваюць пакупнікам?**
 — Напрыклад, забудовшчык пачынае актыўна рэкламаваць цудоўны «від з акна». Кліенту паказваюць прыгожыя рэкламныя праспекты, дзе жыллёвы квартал цалкам «кунцаецца» ў зялёны. У рэальнасці буйнай расліннасці непазасродна з вашага акна можа быць не бачна ўвогуле. Разам з тым забудовшчык можа «забыць» пра блізкую аўтамагістраль, ад якой будзе шмат шуму.

Так, у выпадку нерухомасці прэміум-класа від з акна сапраўды мае значэнне. Аднак калі спажывец шукае даступнае жыллё, то проста немэтазгодна пераплачваць за яго вялікія сумы.

Як ставіцца пакупніку да такіх абавязковых «плюсоў» на этапе будаўніцтва, як відэаназіранне і велапаркоўкі? Гэта сапраўды прыемныя бонусы, але іх «навязанне» спажыўцу ў комплексе каштуе вельмі дорага. Невядома, калі вы на самой справе пачынаеце імі карыстацца, аднак плаціць за гэта неабходна ўжо на этапе набывання нерухомасці. Лепш і танней было б праектаваць іх тэхнічнаю магчымасцю, але пакідаць пакупнікам права ў далейшым самастойна вырашаць, патрэбна ім гэта ці не.

Зусім непрыстойна робяць тыя забудовшчыкі, якія абяцаюць кліентам не проста маленькія пловы, а цэлыя... перспектывы. Перспектывы развіцця сацыяльнай інфраструктуры, транспартных зносін і г.д. Трэба разумець, што гэта толькі мары, за якія камерцыйная кампанія не нясе ніякай адказнасці. Хутэй за ўсё, ніхто з іх ніколі за свае грошы не пабудуе дзіцячых садоў у новым квартале, і не пракладзе новы маршрут грамадскага транспарту.

— **Такія рэклама робіцца, каб атрымаць большы прыбытак?**

— Не заўсёды. Звычайна забудовшчык вымушаны ісці на падобныя маркетынгавыя выкрутасы па прычыне ўласных праблем, якія прывялі да павелічэння сабекошту жыллёвага квадрата. Яму трэба неяк апраўдаць тое, што побач такое ж жыллё танней.

— **Што гэта за пралікі, якія потым дольшчыкам б'юць па кішэні?**

— Дрэзнае планаванне выдаткаў. Стандартная гісторыя: забудовшчык збіраецца рэалізоўваць ужо гатовае жыллё, таму замест прыцягвання жывых грошай дольшчыкаў вымушаны браць дарагія крэдыты. Абслугоўванне крэдытаў «з'ядае» да 20 працэнтаў рэнтабельнасці. Потым пачынаецца заганы круг: каб атрымаць нават мінімальны прыбытак з улікам вялікіх выдаткаў, забудовшчык пачынае весці актыўную буйнамаштабную рэкламу. А аплачваць такую рэкламу павінны пакупнікі жылля.

Існуюць выпадкі, калі забудовшчык адмаўляецца ад паслуг прафесіяналаў у сферы рэалізацыі жылля. Тады забудовшчыку неабходна трымаць уласны аддзел па продажы ў складзе службы заказчыка. Часам такія спецыялісты першапачаткова выстаўляюць завышаны кошт кв. метра, а калі попыту няма, то знізіць цану ўжо не ўдаецца, бо за гэты час выдаткі на рэалізацыю ўжо з'елі магчымы прыбытак. Сапраўды, калі сабекошт жыллёвага квадрата ў забудовшчыка стаў ужо 950 долараў, то ён не можа прадаць жыллё за 900 USD, як таго патрабуе рынак. Вось толькі хто ў гэтым вінаваты?

— **Як вы ацэньваеце папулярную ў апошні час сістэму жыллёвых аблігацый?**

— Сама ідэя добрая. Аднак тут не трэба забываць пра тое, што, даючы дольшчыкам падобныя гарантыі, забудовшчыкі робяць гэта за кошт спажыўцоў. Страховае забеспячэнне аблігацый абыходзіцца нятанна, што абавязкова адаб'ецца на канчатковых кошце жыллёвага квадрата. Аднак дадам, што гэта адзін з рэдкіх выпадкаў пераплаты не за «паветра», а за аб'ектыўныя і рацыянальныя перавагі.

— **Ці магчыма пазбегнуць лішніх выдаткаў пры планаванні будучага жылля?**

— Пакупніку неабходна быць уважлівым. Трэба разумець: чым больш бонусаў вам абяцаюць, тым больш можа быць утоеных дэфектаў. Добраму тавару актыўная рэклама амаль не патрэбна, а сапраўды даступнаму жыллю — тым больш! Нельга прымаць канчатковыя рашэнні выключна толькі пасля прагляду рэкламных брашур. Часам абяцаная вялікая паркоўка з цяжкасцю ўмесціцца каля 10—20 машын у двары дома. Трэба не паленавацца і параўнаць рэкламу з рэальнасцю на месцы.

Сяргей КУРКАЧ.

ПЕРСПЕКТЫВЫ СЕЛЬСКАГА ЛАНДШАФТУ

ЗША выдзелілі амаль 2 мільёны долараў на развіццё аграэкатурызму ў Беларусі

— Мы ўпэўнены, што развіты прыватны сектар з'яўляецца асноўнай крыніцай эканамічнага працвітання, — сказаў Джон РЫЁРДАН, кіраўнік праграм Агенцтва ЗША па міжнародным развіцці ў Рэспубліцы Беларусь, расказаў, што Амерыка мае даволі багаты вопыт развіцця экатурызму і гатова ім падзяліцца з беларусамі:

міністэрству ў пытаннях навучання новых гаспадароў аграэкадзіб.

Ітман ГОЛДРЫЧ, часовыя павеяны ў справах ЗША ў Рэспубліцы Беларусь, расказаў, што Амерыка мае даволі багаты вопыт развіцця экатурызму і гатова ім падзяліцца з беларусамі:

Беларусь мае прыродныя рэсурсы сусветнага ўзроўню, якія можна паказаць жыхарам іншых краін

— У ЗША назапашаны амаль 40-гадовы вопыт у сферы экатурызму і «зялёных» маршрутаў. У свой час гэтую канцэпцыю успрынялі скептычна, аднак скептыцызм знікў па меры таго, як індустрыя экатурызму ў двары разы павялічыла даход мясцовых бюджэтаў і забяспечыла стабільную занятасць. Напрыклад, у Паўночнай Караліне з 10-мільённым насельніцтвам каля 10% жыхароў заняты ў сферы турызму, у асноўным — экатурызму.

Ён таксама расказаў, што на м-

нулым тыдні ў Беларусь прыязджаў адзін з вядучых амерыканскіх экспертаў па кансалтынг у галіне турызму і развіцця «зялёных» маршрутаў Чак Флінк, які адзначаў, што Беларусь мае прыродныя рэсурсы сусветнага ўзроўню, якія можна паказаць жыхарам іншых краін.

Вадзім Кармазін заўважыў, што ў нас аграэкатурызм развіваецца не 40 гадоў, але пэўныя поспехі ўжо ёсць:

— Сістэмная падтрымка дзяржавы пачалася з 2006 года, і за апошнія гады была сфарміравана сур'ёзная нарматыўная база па стымульванні развіцця аграэкатурызму. І калі ў 2006 годзе ў Беларусі было 34 суб'екты аграэкатурызму і абслужана 906 турыстаў, то ў канцы 2011 года — ужо 1576 аграэкадзіб, якія абслужылі амаль 145 тысяч турыстаў (аб'ём аказаных паслуг — на 20,5 мільярда рублёў). Такім чынам, можна сказаць, што дзякуючы нарматыўна-прававой базе быў выбуховы характар развіцця гэтага напрамку.

Таксама дырэктар дэпартамента па турызме расказаў, што на выніках мінулага года ў асноўным у беларускіх аграэкаэкадзібах адпачываюць беларусы — яны складаюць 86,3%. На другім месцы — жыхары Расіі (11,1%). А вось украінцы, палякы, літоўцы і грамадзяні іншых краін не так шмат — іх доля вагаецца ў межах 1-2%. Што тычыцца перспектыв, то сёлета колькасць аграэкаэкадзіб павінна перайсці рубжэў у 2 тысячы, мінімум на палову павінны павялічыцца патак турыстаў і даходнасць.

— Агратурызм — гэта занятасць насельніцтва. Ужо больш за 3,5 тысячы працоўных месцаў створана дзякуючы самазанятасці сельскіх жыхароў. Таксама агратурызм дазваляе ўцягнуць у абарот будыні, якія не выкарыстоўваліся: старыя і закінутыя дамы ў цікавых прыродных тэрыторыях зараз маюць папулярнасць — іх купляюць і там арганізуюць дзейнасць у сферы агратурызму.

Павел БЕРАСНЕЎ.

ІНСТЫТУТ СУПРАЦОЎНІЦТВА СА СЛЕДСТВАМ БУДЗЕ СТВОРАНЫ

Роўна год прайшоў з дня падпісання Прэзідэнтам нашай краіны Указа № 409 «Аб утварэнні Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь». Пачало ж сваю працу новае ведамства з 1 студзеня 2012 года. За першыя 6 месяцаў, як паведамлілі ў аддзеле інфармацыі і сувязі з грамадскасцю, на адрас Следчага камітэта паступіла 8358 зваротаў грамадзян і юрыдычных асоб, што сведчыць аб высокай ступені доверу да новай праваахоўнай структуры.

З самага першага дня Следчы камітэт пачаў плённа супрацоўнічаць з іншымі праваахоўнымі органамі — Міністэрствам унутраных спраў, пракуратурай, Камітэтам дзяржаўнай біспекі, Дэлегантам фінансавых расследаванняў. Адным з яркіх

прыкладаў аператыўнага і якаснага расследавання з'яўляецца справа аб забойстве Юліі Ляшук у Столінскім раёне, а таксама шэраг крмінальных спраў карупцыйнай накіраванасці. Канструктыўная работа вядзецца і ў галіне міжнароднага супрацоўніцтва з кампетэнтнымі органамі іншых дзяржаў. 16 краін ужо звярнуліся па дапамогу ў Следчы камітэт.

— Прыярытэтным партнёрам для ведамства з'яўляецца Расійская Федэрацыя, — адзначыў ў аддзеле інфармацыі і сувязі з грамадскасцю Следчага камітэта. — На супрацоўніцтва з гэтай краінай прыпадае больш за 60% ад агульнага аб'ёму прававой дапамогі на крмінальных справах. У бліжэйшы час плануецца падпісаць Пагадненне аб супрацоўніцтве паміж Следчымі камітэтамі Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Беларусь.

Пра паляпшэнне якасці следства за гэты час сведчыць, у тым ліку, і тое, што скарацілася коль-

касць крмінальных спраў, якія пракуроры вярнулі для правядзення дадатковага следства. Больш актыўна следчыя сталі прымяняць меры стрымання, не звязаныя з пазбаўленнем волю, амаль на 20% узрос узровень кампенсацыі матэрыяльнага ўрону (склаў за першае паўгоддзе 2012 54,3%, або 52,1 млрд рублёў). Значна вырасла колькасць крмінальных спраў, спыненых з-за дзейнага раскаяння, прымірэння бакоў, пакрыцця нанесенай шкоды.

Актыўны ўдзел прымае Следчы камітэт і ў заканаўчай дзейнасці. У прыватнасці, цяпер работнікі ведамства займаюцца распрацоўкай інстытута супрацоўніцтва са следствам, які ў перспектыве дазволіць знізіць тэрмін пакарання за ўчыненае дзеянне ў выпадку дзейнага раскаяння абвінавачанага.

Надзея ДРЫЛА.

У свеце

ШТО ТАКОЕ АЦЭС

Саміт арганізацыі Азіяцка-Ціхаакіянскага эканамічнага супрацоўніцтва (АЦЭС) праходзіць ва Уладзівастоку з 8-га па 9-е верасня. АЦЭС — гэта форум дваццаці адной эканомікі, размешчанай у Азіяцка-Ціхаакіянскім рэгіёне. Найбуйнейшымі з іх з'яўляюцца эканомікі ЗША, Кітая, Расіі, Японіі, Канады, Мексікі, Аўстраліі і Паўднёвай Карэі. Як адзначае кітайскае агенцтва навін Xinhua, узнікненне АЦЭС у 1989 годзе дапамагло зменшыць бар'еры і паспрыяла інтэграцыі ў рэгіёне. Значэнне АЦЭС заключаецца яшчэ і ў тым, што ў гэтых эканоміках пражывае больш як 2,7 мільярда чалавек (больш за траціну ўсяго насельніцтва Зямлі), яны прадстаўляюць каля 53 % ВУП усяго свету і 44 % сусветнага гандлю. Дарэчы, кіраўнік КНР Ху Цзіньтаа падчас выступленняў на саміце зрабіў яшчэ адну прапанову па зніжэнні бар'ераў паміж рэгіянальнымі эканомікамі — перайсці да бязвізавага рэжыму ў дачыненні краін Азіяцка-Ціхаакіянскага рэгіёна (АЦР). Такі крок мог бы садзейнічаць наступнай лібералізацыі гандлёвых адносін і ўдасканаліць транспартна-лагістычныя ланцужкі.

У фінальнай дэкларацыі АЦЭС адзначаецца, што з першага саміту ў Сіэтле ў 1993 годзе ўзаемны гандаль удзельнічаў вырас у 4 разы, а прамыя інвестыцыі раслі ў тэмпах у 20% за год. Гэты прагрэс іскрава паказвае на ўзростанне роўні рэгіёна ў свеце і на доўгатэрміновыя перспектывы яго развіцця.

Але галоўным героем саміта і яго арганізатарам выступае Азіяцкая Рэспубліка, якая ўключыла вялікую суму грошай у мадэрнізацыю Уладзівастока для правядзення мерапрыемства на самым высокім узроўні. Згадзіцца, выдаткаваць 20 мільярдаў долараў на падрыхтоўку да саміту гатова далёка не кожная сусветная эканоміка, асабліва ў цяперашніх няпростах умовах. Хоць, вядома, асноўнай мэтай такіх вялікіх выдаткаў было паказаць, што Азіяцкая Рэспубліка мае сур'ёзныя амбіцыі на тэрыторыі Азіі і не Далекай Усходу, які страціў гэта вельмі удала размешчаны, не будзе больш закінуты Масквой, як гэта адбывалася ў 1990-х. Спрыяла ўвазе да Расіі і яе нядаўняе ўступленне ў СГА, у сувязі з чым цяпер ужо ўсе эканомікі АЦЭС сталі членамі гэтай арганізацыі.

На здзіўленне многіх аналітыкаў, якія адзначалі, што АЦЭС за-

мадэрнізацыю прамысловага патэнцыялу краін-удзельніц АЦЭС. А ўлічваючы, што Беларусь у рамках Мытнага саюза можа свабодна выходзіць на рынак краін АЦЭС праз Расію, варта сур'ёзна падумаць аб вытворчасці тавараў з гэтага спісу беларускімі прадпрыемствамі для развіцця экспартнага патэнцыялу айнайчэй эканомікі.

Дамовіліся лідары краін-удзельніц і аб тым, што будуць устрымлівацца ад узвядзення новых бар'ераў у гандлі і інвестыцыйна да канца 2015 года. Гэтаму дапамагала агульнае разуменне, што на фоне крызісу ў зоне еўра і захавання праблем у сусветнай фінансавай сістэме практычна німа можа ўдарыць па агульных інтарэсах.

Сур'ёзная увага на саміце была нададзена барацьбе з карупцыяй. Карупцыя цяжка сумішчаецца з мэтай устойлівага і інавацыйнага росту эканомікі АЦЭС, якая стаіць перад лідарамі гэтых краін. Карупцыя таксама садзейнічае нелегальнаму гандлю і зніжае якасць грамадзян, што з'яўляецца сур'ёзным выклікам для эканомікі АЦЭС.

Адной з цэнтральных тэм стала харчовая біспекія. Удзельнікі саміта адзначылі, што нарастаюць рызыкі ў рэгіянальнай і глабальнай харчовай біспекіі. Лідары краін-удзельніц выказалі гатоўнасць спрыць узмацненню харчовай біспекіі пры дапамозе павелічэння ўстойлівасці сельскагаспадарчай вытворчасці, развіцця гандлю і павелічэння біспекіі прадуктаў харчавання. І тут таксама відавочныя выгады для беларускай эканомікі, якая мае амбіцыйныя планы па павелічэнні экспарту прадуктаў на сусветных рынках. Частка экспарту, які нарастае, можа быць перанакіравана з расійскага рынку на рынкі іншых краін АЦЭС.

Сяргей КІЗІМА, загадчык кафедры міжнародных адносін Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, доктар палітычных навук.

У краіне

ВЫБАРЫ: ТУПІК ТАКТЫКІ І ДЭФІЦЫТ СТРАТЭГІ

Два тыдні працягваецца ў Беларусі агітацыйная кампанія кандыдатаў у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу. Аднак характар гэтай кампаніі пакаідае ўзіральнікам дваістае ўражанне

Дваістае вынікае са спалучэння дзвюх узаемна супярэчлівых уласцівасцяў цяперашняй агітацыі. З аднаго боку, гэта старая добрая звыклая агітацыя на выбарах па мажарытарнай сістэме. На такіх выбарах тыя кандыдаты, якія сур'ёзна маюць намер трапіць у парламент, апелююць, перш за ўсё, да насельніцтва канкрэтнай выбарчай акругі, да лакальных праблем і перспектыв канкрэтнай тэрыторыі. Паколькі, як шмат разоў даказвала беларуская і замежная сацыялогія, менавіта гэтыя пытанні ў найбольшай ступені цікаваць пераважнаму большасць беларусаў (ды і жыхароў многіх іншых еўрапейскіх краін).

З іншага боку, тыя кандыдаты, якія альбо не маюць шанцаў быць абранымі, альбо не ставяць перад сабой такой мэты, выкарыстоўваюць выбарчую кампанію для вырашэння сваіх незелектаральных задач. Як правіла, гэта палітычны піяр, для якога больш за ўсё падыходзіць абвінавачанне ўхіл, татальная крытыка, якая канцэнтруецца на як мага больш агульных і не звязаных з жыццём канкрэтнага выбарчыка аспектах сітуацыі. Тамамі для такой крытыкі, які правіла, становяцца аб «парушэнні выбарчых правоў грамадзян» і «прыгнёт апэзіі», або любія негатыўныя з'явіы, якія толькі ёсць у беларускім

грамадстве і за якія ў рамках айнайчэй палітычнай культуры адказнасць нясе, вядома ж, улада.

Менавіта такім чынам будзеца і цяперашняя выбарчая кампанія. Кандыдаты, якія клопаюцца пра сваё абранне, звяртаюцца найперш да патрэб насельніцтва акругі. Кандыдаты, якія па тых ці іншых прычынах не ставяць за мэту трапіць у парламент, крытыкуюць ула-

ду, у тым ліку — у форме заклікаў да байкоў выбараў.

Аднак пры ўсёй звыкласці гэтай карцыні ніяк нельга пазбавіцца ад уражання, што ў 2012 годзе нешта ўсё ж такі ідзе па-іншаму. Тут характэрнай стала, вядома, і заява Прэзідэнта аб тым, што парламенцкія выбары для яго не з'яўляюцца цэнтральнай падзеяй. Але яшчэ больш значым з'яўляецца маштаб тых перамен, якія адбываюцца ў краіне і вакол яе, і ў той жа час не знаходзяць практычна ніякага адлюстравання ў барацьбе кандыдатаў. Яскравым прыкладам стала прыняцце Дэкрэта Прэзідэнта аб змяненні парадку прыватывацыі дзяржаўнай уласнасці. Магчыма, хтосьці з апэзіі праз тыдзень і дурэзае на гэтую падзею, у тым духу, што улады нібыта «рытуюць распродаж краіны» (зрэшты, падобныя казванні мы чулі і раней). Але вось сур'ёзна абмярковаўца, які будзе «прыватывавацца» (г. зн. пераважна прыватная) беларуская эканоміка, на жаль, наўрад ці хто-небудзь стане.

А абмеркаваць гэта якраз не перашкодна б. Бо на мінулым тыдні ўчэ-прам'еў расійскага ўрада Ігар Шувалаў зрабіў амаль сенсацыйную і ў цэлым выбітную па сваёй моцы заяву: «Мы перайшлі да наступнага этапу інтэграцыі — фарміравання Еўразій-

Сітуацыя

Грошы на вецер?

Як у Расі «ўкаранялі» паратурбінную ўстаноўку

Праверкі прадпрыемстваў сістэмы жыллёва-камунальнай гаспадаркі сведчаць, што практычна на кожным з іх ёсць факты неэфэктывага выкарыстання бюджэтных сродкаў і дзяржаўнага маёмасці, — адзначае Камітэт дзяржаўнага кантролю Гродзенскай вобласці. Вось, напрыклад, як у кацельні па вуліцы Сонечнай у г.п. Рось Ваўкавыскага раёна «ўкаранялі» паратурбінную ўстаноўку.

Гэта гісторыя пачалася каля пяці гадоў таму. У сувязі з ліквідацыяй адной з кацельняў у абласным цэнтры, турбаўстаноўку з прыладамі (астаткавым коштам 63 мільёны рублёў) вырашылі бязвыплатна перадаць на баланс прадпрыемства «Роская жыллёва-камунальная гаспадарка» для мантажу ў кацельні па вуліцы Сонечнай у г.п. Рось. Гэта рабілася згодна з загадам УЖКГ Гродзенскага аблвыканкама ў мэтах эфэктывага выкарыстання абсталявання, якое не адрававала свой амартызацыйны тэрмін. Але чым жа падмацоўвалася такая ўпэўненасць, што будзе эфэкт?

ТАА «Праектная рашэнні» (г. Мінск), правёўшы тэхнічна-эканамічную ацэнку праекта, палічыла яго немэтазгодным, бо акупнасць перавышала 10 гадоў. Не падтрымалі праект і спецыялісты сталічнага СТАА «ПромЭнергаКомплекс»: энергетычны абследаваны не паказала, што паравыя катлы па вуліцы Сонечнай не працавалі з дня яе пуску (1991 год), і таму варыянт устаноўкі паравой турбіны пацягне за сабой вялікія фінансавыя затраты.

У маі 2008 года прадпрыемства «Інстытут Энергазберпраект» (Мінская вобласць) вывучае тэхнічныя магчымасці ўкаранення паратурбіннай устаноўкі ў ацяпляльную сістэму ў Росі — ацэнка ў выніку зноў жа, адмоўная. Аргументы наступныя: увод паравых катлоў у эксплуатацыю патрабуе работ на іх раскансервацыі, тэхнічнай экспертыве, наладцы, рэканструкцыі складу рэзервовага паліва, будаўніцтва модуля для размяшчэння паратурбіннай устаноўкі, што будзе каштаваць 1,3-1,5 мільярда рублёў. Акрамя таго, у міжаццяпляльных перыяд узнікае праблема з адсутнасцю цэплавых нагрэваў у начны час, а таксама з'яўляюцца адмоўныя характарыстыкі ў тэмах кацельні пры яе пераходзе з вадагрэўнага рэжыму ў паравы... У выніку інстытут адмовіўся ад праектавання на гэтым аб'екце.

Аднак, нягледзячы на адмоўныя заключэнні, Роская ЖКК заключыла дагавор на капітальны рамонт турбагенератарнай устаноўкі з мадэрнізацыяй сістэмы кіравання і абароны за кошт сродкаў абласнога бюджэту. Пры гэтым, вышэйшыя патрабаванні Палажэння аб парадку выбару пастаўшчыка (падрадчыка, выканаўцы) пры ажыццяўленні дзяржаўных закупак на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь. Далей — падрадчык выконвае капрамонт і атрымлівае 111,5 мільёна рублёў бюджэтных грошай. Пасля чаго — з лістапада 2008 года па сёння — устаноўка... захоўваецца на складзе і ў ацяпляльным працэсе не дзейнічае.

Што далей? На лісты з просьбай прыняць рашэнне аб далейшым выкарыстанні турбаагрэгатнай устаноўкі, якія неаднаразова накіроўвалі з Росі ў абласное ўпраўленне жыллёва-камунальнай гаспадаркі, пісьмовыя адказы не атрыманя...

Камітэт дзяржкантролю Гродзенскай вобласці таксама звяртае ўвагу, што і ранейшыя праверкі ў сістэме ЖКК паказалі неэфэктывае выкарыстанне сродкаў бюджэту і інавацыйнага фонду ў Іўеўскім (150 млн руб.) і Дзятлаўскім (407 млн руб.) прадпрыемствах.

Па выніках праверак вінаватыя службовыя асобы прыцягнуты да крмінальнай адказнасці, а ў дачыненні дзвюх заведзены крмінальныя справы. Барыс ПРАКОПЧЫК.

tsarik.inform@gmail.com

г. Клец
ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

16 октября 2012 года

№ лота	Месторасположение земельного участка, кадастровый номер	Вид аукциона	Характеристика инженерных коммуникаций	Площадь земельного участка, га	Срок аренды, лет	Назначение участка	Условия продажи	Начальная цена предмета аукциона (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по формированию участка и проведение аукциона (руб.)
1.	г. Клец, ул. Советская № 62250100002002989 Арендодатель – Клецкий райисполком	на право заключения договора аренды	водопровод, газопровод, электроснабжение; канализация, асфальтированный подъезд; ограничение в использовании в связи с расположением в охранной зоне систем газоснабжения	0,3541	10	Для размещения объектов розничной торговли (строительство торгового центра)	- возмещение потерь сельхозпроизводства в сумме 31 780 710 руб.;	36 196 590	3 619 660	5 523 080

1. Аукцион состоится 16 октября 2012 г. в 11 часов в здании Клецкого райисполкома по адресу: г. Клец, пл. Маяковского, 10.
2. Для участия в аукционе приглашаются индивидуальные предприниматели, юридические лица, граждане Республики Беларусь. Аукцион проводится при наличии двух или более участников.
Участнику необходимо подать заявление в Клецкий райисполком. Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают: заверенную копию платёжного поручения о внесении задатка, а также представляются: юридическими лицами (резиденты РБ) – доверенность, выданная представителю юридического лица, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копия свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; индивидуальными предпринимателями – копия свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования; представителями индивидуальных предпринимателей – нотариально удостоверенная доверенность; юридическими лицами (нерезидентами РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть

произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представитель иностранного юридического лица дополнительно представляет легализованную в установленном порядке доверенность, граждане РБ представляет копию документа, содержащего их идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования. При подаче документов на участие в аукционе уполномоченные лица представляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.
3. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по адресу: г. Клец, пл. Маяковского, 10, кабинет 204; последний день приема документов 15 октября 2012 г. до 11.00. Заключительная регистрация участников 16 октября 2012 г. с 10.00 до 10.45. К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

4. Сумма задатка перечисляется на расчетный счет 3641207430710 в ЦБУ № 607 г. Клец филиала № 620 г. Несвиж ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Клецка, код 523. Получатель – Клецкий райисполком, УНП 600198162.
5. Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Аукцион признается несостоявшимся, если заявление на участие подано менее чем двумя участниками, если ни один из участников аукциона после трехкратного объявления первой объявленной цены не поднял аукционный номер. Предмет аукциона не может быть продан по начальной цене.
6. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона; не позднее 10 рабочих дней со дня утверждения протокола аукциона внести плату за предмет аукциона, возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и затраты на подготовку и проведение аукциона; внести плату на право заключения договора аренды земельного участка.
7. Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомления с объектом продажи. Контактные телефоны в Клецке (8-01793), 54657, 50822, сайт www.klets.minsk-region.by

ПРЕДЛОЖЕНИЕ О ПОКУПКЕ АКЦИЙ

Полное наименование и местонахождение покупателя акций Тел. 8 0162 40 92 00	Открытое акционерное общество «Бреставторгсервис» 224007, г. Брест, ул. Московская, д. 364 Тел. 8 0162 40 92 00
Полное наименование, местонахождение эмитента, акции которого приобретаются	Открытое акционерное общество «Бреставторгсервис» 224007, г. Брест, ул. Московская, д. 364
Цель приобретения акций	Для последующего аннулирования
Количество акций, которое намеревается приобрести покупатель	249 470 штук
Цена покупки акций, установленная внеочередным общим собранием акционеров	2 750 руб.
Срок, форма и порядок оплаты акций	В течение 5 (пяти) дней с момента заключения договора купли-продажи по безналичному расчету
Адрес, по которому будут заключаться договоры купли-продажи акций	224007, г. Брест, ул. Московская, д. 364
Дата начала срока представления предложений акционеров о продаже акций	17 сентября 2012 г.
Дата окончания срока представления предложений акционеров о продаже акций	28 сентября 2012 г.
Дата начала покупки акций (заключения договоров купли-продажи акций)	01 октября 2012 г.
Дата окончания покупки акций (заключения договоров купли-продажи акций)	26 октября 2012 г.
Директор ОАО «Бреставторгсервис» Главный бухгалтер	Н.А.Прокопчик Т.И.Кольско

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Измержительное оборудование, контрольная техника, сотовые телефоны, компьютеры, пультализаторный комплект, вышка строительная, вышка-тура общей стоимостью 88 985 000 белорусских рублей. Более подробную информацию можно получить на сайте ВХС http://court.by/vitebsk/divestiture/
Собственник (владелец) имущества	ОДО «Технологии безопасности»
Местонахождение (адрес) имущества	пр-т Людников, 10, г. Витебск
Информация об обременениях	Арест хозяйственным судом Витебской области
Место (адрес), дата и время проведения торгов	г. Витебск, ул. «Правды», 32 27 сентября 2012 года в 11.00
Справочная информация	Хозяйственный суд Витебской области 210101, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 316 http://vitebsk.court.by/ Судебный исполнитель Коржов Алексей Игоревич, тел./факс: (80212) 49 13 47, (8 029) 366 40 10. Старший судебный исполнитель Бороудин Алексей Александрович, тел. (80212) 49 13 40
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) не позднее 26.09.2012 на депозитный счет хозяйственного суда Витебской области № 3642903002094 в 200 филиале ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Витебск, код 635, УНН 300007670. Минимальная величина первого шага – 5% стоимости каждого лота. В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009, № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

МОГИЛЕВСКИЙ ГОРОДСКОЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ В г. МОГИЛЕВЕ

Аукцион состоится 24 сентября 2012 года в 16.30 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, зал заседаний

Заявления и документы принимаются уполномоченной организацией (МУ УКПП «Проектное специализированное бюро») по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 206 в рабочие дни с 08.00 до 17.00. Последний день приема заявлений – 16.09.2012 года до 17.00.

Продажа земельных участков производится гражданам Республики Беларусь в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов. Условия проведения аукциона – наличие не менее двух участников.

При оформлении заявления и соглашения о правах и обязанностях сторон, желающие принять участие в аукционе представляют в скрин, указанные в извещении: а) документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задаток) на расчетный счет Могилевского городского исполнительного комитета № 3641017440554 в филиале 700 МОУ ОАО «СБ Беларусбанк», код 536, УНП 700123787 (разовый платеж), с отметкой банка; б) документ, удостоверяющий личность (паспорт и его копия) покупателя, а в случае участия в аукционе его представителя – паспорт, копию паспорта и нотариально заверенную доверенность.

Порядок осмотра на местности земельного участка: выезд по желанию, предварительное ознакомление с земельно-кадастровой документацией

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь, га	Кадастровый номер	Стоимость земельного участка (руб.)	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)
№ 4	переулок Краснозвездный, участок № 19	0,1395	740100000001006393	2 680 776	58 056 000	11 031 000
№ 6	район деревни Городщина, участок № 441	0,1012	740100000001006386	2 737 647	49 544 000	9 413 000
№ 8	район деревни Городщина, участок № 443	0,1012	740100000001006388	2 459 227	49 544 000	9 413 000
№ 9	район деревни Городщина, участок № 444	0,1033	740100000001006389	2 618 078	50 572 000	9 609 000

Контактный телефон в г. Могилеве 22 11 63.

всем желающим. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: строительство инженерных коммуникаций будет осуществлено в соответствии с проектно-сметной документацией за счет бюджета города. Продажа земельных участков производится без изменения целевого назначения. Граждане, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.
Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона обязан в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона или признания аукциона несостоявшимся внести плату за земельный участок (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения) (задаток засчитывается при внесении платы), возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения и выполнения условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона. Ориентировочная сумма затрат на организацию и проведение аукциона (на всех победителей) составляет 15 миллионов рублей.

ЗАБЕРЕНО

Департамент по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
С.А.Сушко
29.08.2012

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ об открытой продаже облигаций Открытого акционерного общества «Сбергательный банк Беларусбанк» сто сорок третьего и сто сорок четвертого выпусков

Раздел 1 ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ ЭМИТЕНТЕ

1. Полное и сокращенное наименование эмитента (на белорусском и русском языках)
Наименование эмитента на белорусском языке: «Ашчадны банк «Беларусбанк»; сокращенное: ААТ «Ашчадны банк «Беларусбанк» (ААТ «ААБ Беларусбанк»); наименование эмитента на русском языке: полное: Открытое акционерное общество «Сбергательный банк «Беларусбанк» (в дальнейшем именуемое «Банк»); сокращенное: ОАО «Акционерный Сбергательный банк «Беларусбанк» (ОАО «АСБ Беларусбанк»);
2. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес
Место нахождения Банка: Республика Беларусь, 220050, г. Минск, ул. Масникова, 32; телефон: (017) 218 8408; телефакс: (017) 222 2626; e-mail: info@belarusbank.by.
3. Номера расчетного и/или валютного счета эмитента, на которые будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи облигаций
Денежные средства от открытой продажи облигаций сто сорок третьего и сто сорок четвертого выпусков Банка будут поступать на соответствующие балансовые счета 4940, открытые в филиалах, центрах банковских услуг Банка, структурных подразделениях Банка, филиалах, центрах банковских услуг, а также в ОПЕРУ центрального аппарата Банка.
4. Наименование периодического печатного издания, в котором будет публиковаться бухгалтерская отчетность эмитента в составе, определенном законодательством, и сроки ее публикации
В соответствии с пунктом 7 Инструкции о порядке раскрытия информации банками и небанковскими кредитно-финансовыми организациями, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 19.01.2006 № 6, годовой отчет Банка за 2012 год будет опубликован в газете «Звязда» не позднее 25.04.2013. Годовой отчет Банка за 2011 год опубликован в газете «Звязда» 19.04.2012 № 76-77.
5. Наименование депозитария, обслуживающего эмитента
Депозитарий эмитента является депозитарий Банка (номер государственной регистрации Банка – 056, код депозитария Банка – 005), расположенный по адресу: Республика Беларусь – 220050, г. Минск, ул. Масникова, 32, действующий на основании специального разрешения (лицензии) на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам № 02200/5200-1246-1089 (срок действия – до 29.07.2022).
6. Размер уставного фонда эмитента – 16.188.787.859.000 белорусских рублей.
7. Место, время и способ ознакомления с проспектом эмиссии облигаций
С проспектом эмиссии облигаций сто сорок третьего и сто сорок четвертого выпусков Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк» можно ознакомиться в период открытой продажи облигаций на официальном сайте Банка по адресу: <http://www.belarusbank.by>. С копией указанного Проспекта можно ознакомиться визуально в филиалах-областных (Минском) управлений, филиалах, центрах банковских услуг Банка ежедневно (кроме выходных и нерабочих праздничных дней) в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

Раздел 2 СВЕДЕНИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖИ ОБЛИГАЦИЙ

8. Дата принятия решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего это решение
Решение о сто сорок третьем и сто сорок четвертом выпусках облигаций Банка в соответствии с п.п. 10.2 Устава Банка принято Наблюдательным советом Банка 09.08.2012, № 36.
9. Форма выпуска облигаций, объем эмиссии, количество и номинальная стоимость облигаций
Банк осуществляет эмиссию процентных, конвертируемых облигаций на предъявителя сто сорок третьего и сто сорок четвертого выпусков в документарной форме (в дальнейшем именуемые совокупно «Облигации»):

Номер выпуска	Объем эмиссии по номинальной стоимости	Количество облигаций, штук	Серия, номера облигаций	Номинальная стоимость облигации
143	35 000 000 000 белорусских рублей	35 000	Д3143, 000001 - 0035000	1 000 000 бел. рублей
144	25 000 000 000 белорусских рублей	5 000	ДЮ144, 000001 - 0050000	5 000 000 бел. рублей

10. Цель выпуска облигаций и направления использования средств, полученных от размещения облигаций

Выпуск Облигаций осуществляется в целях привлечения временно свободных денежных средств физических лиц – резидентов и нерезидентов Республики Беларусь, приобретающих Облигации не в целях предпринимательской деятельности (в дальнейшем именуемые «Физические лица»), и направления полученных средств на пополнение ресурсной базы Банка.

11. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по облигациям

Облигации выпускаются в соответствии с подпунктом 1.8 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28.04.2006 № 277 «О некоторых вопросах регулирования

рынка ценных бумаг» в пределах 80 процентов нормативного капитала Банка, по согласованию с Национальным банком Республики Беларусь (постановление Правления Национального банка Республики Беларусь от 16.08.2012 № 425).

12. Период проведения открытой продажи облигаций
После опубликования в газете «Звязда» краткой информации об открытой продаже облигаций Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк» сто сорок третьего и сто сорок четвертого выпусков, заверенной в установленном порядке Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь (в дальнейшем именуемый «Регистрирующий орган»), Банк вправе проводить открытую продажу Облигаций с 01.10.2012 по 31.03.2013, если иной срок до окончания открытой продажи Облигаций не будет определен Правлением и Наблюдательным советом Банка. Период проведения открытой продажи может быть сокращен также в случае полной реализации всего объема эмиссии Облигаций.

13. Место и время проведения открытой продажи облигаций
Открытую продажу Облигаций осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

Облигации продаются по их номинальной стоимости в валюте номинала. Приобретать Облигации на первичном рынке могут Физические лица.

14. Срок обращения Облигаций
546 календарных дней (с 01.10.2012 по 31.03.2014). День начала размещения и день начала погашения Облигаций считаются одним днем.

15. Дата начала погашения Облигаций – 31.03.2014.

16. Размер или порядок определения размера дохода по облигациям, условия его выплаты

По Облигациям установлен переменный процентный доход (в дальнейшем именуемый «доход»), выплачиваемый владельцам Облигаций периодически в соответствии с графиком, указанным в пункте 19 настоящего документа, в течение срока обращения Облигаций. Ставка дохода по Облигации устанавливается после утверждения Проспекта эмиссии облигаций сто сорок третьего и сто сорок четвертого выпусков Банка отдельным решением Наблюдательного совета Банка. Банк не позднее, чем за один рабочий день до даты начала размещения Облигаций представляет в Регистрирующий орган информацию о величине процентного дохода и публикует указанную информацию в газете «Звязда».

Величина дохода рассчитывается по формуле:

$$D = \frac{Hn \times PD1 \times \left(\frac{T365 + T366}{365} \right) + Hn \times PD2 \times \left(\frac{T365 + T366}{365} \right) + \dots + Hn \times PDn \times \left(\frac{T365 + T366}{365} \right)}{100}$$

где: D – доход по Облигации;
PD1, PD2, ... PDn – ставка дохода (процентов годовых) за соответствующую часть периода, в пределах которого ставка рефинансирования Национального банка Республики Беларусь была неизменной, равная ставке, утвержденной отдельным решением Наблюдательного совета Банка.

Hn – номинальная стоимость Облигации; сто сорок третьего выпуска – 1000000 бел. руб.; сто сорок четвертого выпуска – 5000000 бел. руб.;

T365 – количество дней периода начисления процентного дохода, приходящееся на календарный год, состоящий из 365 дней;

T366 – количество дней периода начисления процентного дохода, приходящееся на календарный год, состоящий из 366 дней.

Расчет осуществляется по каждой Облигации, исходя из фактического количества дней в году. Выплата дохода производится:

периодически в соответствии с графиком начисления и выплаты дохода, указанным в пункте 18 настоящего документа, в течение срока обращения Облигаций;
– при условии предъявления Физическим лицом оригинала Облигации в Банк;
– филиалами, центрами банковских услуг Банка, структурными подразделениями Банка, филиалах, центрах банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка (независимо от места продажи Облигаций) в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

Hn – номинальная стоимость Облигации; в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь либо наличными денежными средствами.

В случае предъявления Облигации к досрочному погашению на условиях, изложенных в пункте 19 настоящего документа, сумма неполученного дохода рассчитывается по дату ее досрочного погашения включительно.

17. Период начисления процентного дохода по облигациям
Начисление дохода по Облигации осуществляется за период со дня, следующего за днем продажи Банком Облигации, по дату начала погашения Облигации, указанную в пункте 15 настоящего документа, включительно (за исключением случая предъявления Облигации к досрочному погашению). Со дня, следующего за днем истечения срока обращения Облигации, доход не начисляется.

Доход за первый период начисления дохода не начисляется со дня, следующего за днем продажи Облигации Банком, по дату начала выплаты дохода включительно. Доход по остальным периодам, включая последний, начисляется с даты, следующей за датой начала выплаты дохода за предшествующий период, по дату начала выплаты дохода за соответствующий период (в последнем периоде – по дату начала погашения) включительно.

18. Даты выплаты периодически выплачиваемого процентного дохода
Доход по Облигации выплачивается в дату окончания соответствующего периода начисления дохода.

УТВЕРЖДЕНО

Протокол заседания Наблюдательного совета ОАО «АСБ Беларусбанк»
09.08.2012 № 36

График начисления и выплаты дохода:

ПЕРИОДЫ НАЧИСЛЕНИЯ ДОХОДА			
номер периода	начало периода	конец периода, дата начала выплаты дохода	продолжительность периода, дней
1	02.10.2012	31.03.2013	181
2	01.04.2013	30.09.2013	183
3	01.10.2013	31.03.2014	182
ИТОГО			546

Доход за соответствующий период выплачивается, начиная с установленной в вышеуказанном графике даты начала выплаты дохода. В случае если дата начала выплаты дохода выпадает на нерабочий день: выплата дохода осуществляется, начиная с первого рабочего дня, следующего за нерабочим днем; проценты на сумму дохода по Облигациям за нерабочие дни, предшествующие дню выплаты дохода, не начисляются и не выплачиваются.

19. Условия и порядок досрочного погашения облигаций
Облигация может быть предъявлена к досрочному погашению, но не ранее рабочего дня, следующего за днем истечения шести месяцев со дня ее продажи Банком. При этом предъявителю оригинала Облигации выплачивается ее номинальная стоимость и неполученный доход по дату досрочного погашения Облигации включительно.

В период обращения Облигаций Банк может принять решение об аннулировании досрочно погашенных Облигаций и/или Облигаций, не размещенных Банком на момент принятия такого решения. После принятия указанного решения Банк в установленном порядке письменно уведомляет Регистрирующий орган о необходимости исключения из Государственного реестра ценных бумаг (аннулирования) соответствующего количества Облигаций.

20. Порядок погашения облигаций
Погашение Облигаций осуществляется Банком, начиная с 31.03.2014, в отношении лиц, предъявивших оригиналы этих Облигаций к погашению, независимо от сроков обращения собственника или иного законного владельца Облигации.

Погашение Облигаций осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка (независимо от места продажи Банком Облигации).

При получении Облигации предъявителю Облигации – Физическому лицу возмещается номинальная стоимость Облигации, а также уплачивается все неполученные доходы наличными денежными средствами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством.

21. Информация о порядке конвертации облигаций данного выпуска в облигации другого выпуска с более поздней датой погашения
Банком не предусматривается конвертация Облигаций в облигации других выпусков с более поздней датой погашения.

22. Условия и порядок возврата средств инвесторам при запрещении выпуска облигаций
В случае запрещения Регистрирующим органом сто сорок третьего и/или сто сорок четвертого выпусков облигаций, Банк: – возвращает инвесторам средства, полученные в оплату размещенных Облигаций, а также накопленный доход в срок не позднее тридцати дней с момента получения уведомления о запрещении осуществления выпуска облигаций; – письменно уведомляет Регистрирующий орган о возврате указанных средств инвесторам в полном объеме.

23. Порядок обращения облигаций
Обращение Облигаций осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь. Банк может принимать Облигацию в качестве обеспечения исполнения обязательств физических лиц (запол) или погашения обязательств физических лиц (отсутствует) не ранее следующего рабочего дня по истечении шести месяцев с дня продажи Облигации Банком.

24. Условия отказа в продаже облигаций
Операции с Облигациями, подлежащие особому контролю в соответствии с законодательством Республики Беларусь о предотвращении легализации доходов, полученных преступным путем, и финансирования террористической деятельности, осуществляются при условии предъявления Физическим лицом – участником операции документа, удостоверяющего его личность.

25. Дата и номер государственной регистрации облигаций
Облигации зарегистрированы Регистрирующим органом 29.08.2012. Номер государственной регистрации облигаций: сто сорок третьего выпуска – 5-200-02-1624; сто сорок четвертого выпуска – 5-200-02-1625.

Первый заместитель Председателя Правления Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк»

Г.Г.Господарик

Главный бухгалтер Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк»

И.П.Лысковская

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

(о проекте строительства встроенного помещения административного назначения в жилом доме № 4 (по генплану) в квартале улиц Притыцкого, Бельского, Одоевского, П. Глебки (продолжение))

Информация о застройщике: Открытое акционерное общество «МАПИД», расположенное по адресу: г. Минск, ул. Р. Люксембург, 205, режим работы: понедельник-четверг – 8.30-17.30, пятница – 8.30 – 16.15, обед – 12.45 – 13.30, суббота, воскресенье, государственные праздники – выходной.

Зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100008115 решением Мингорисполкома № 197 от 26.02.2001 г.

Сведения о проектах строительства жилых домов в г. Минске, в которых принимал участие застройщик в течение трех лет, предшествующих заключению договора:

- Жилой дом № 54 по ул. Матусевича
- Жилой дом № 96 по ул. Нестерова
- Жилой дом № 29 по ул. Казимировская

Информация о проекте строительства: Цель проекта – строительство встроенного помещения административного назначения в составе многоквартирного жилого дома. Начало строительства 4-й квартал 2011 г., ввод в эксплуатацию – 4-й квартал 2012 г., благоустройство и озеленение прилегающей территории – 2 квартал 2013 г.

Положительное заключение государственной экспертизы № 835-15/11 от 30.09.2011 г.

Местоположение строящегося многоквартирного жилого дома – г. Минск, Фрунзенский район, жилой дом № 4 по генплану в квартале улиц Притыцкого, Бельского, Одоевского, П. Глебки (продолжение).

Характеристика объекта. Объект – встроенное помещение административного назначения общей площадью 113,23 м², расположено на первом этаже многоквартирного 10-этажного крупнопанельного жилого дома серии М-464-У1. Помещение строится без выполнения в полном объеме подготовительных работ под отделку стен и потолков, а также без выполнения работ по внутренней отделке помещений (без наклеек обоев, покраски, облицовки), без покрытия полов, без встроенной мебели, без установки дверных блоков в межкомнатных перегородках, санитарных приборов и оборудования (кроме унитаза и приборов учета воды).

Стены: наружные и межкомнатные перегородки – железобетонные панели. Перекрытия – железобетонные. Окна – из ПВХ профиля. Двери нару

Даследуем праблему

ВЕЛАСІПЕДЫСТ ЗБІЎ ПЕШАХОДА

Незвычайны інцыдэнт адбыўся гэтай зімой у сталічным скверы імя 60-годдзя ўтварэння СССР. Падчас трэніроўкі адзін з навучэнцаў Мінскай СДЮШАР №2 БФСТ «Динама» наехаў на мінчаніна К., які ішоў па пешаходнай дарожцы. У выніку веча-раровая прагулка скончылася для пешахода пераламом рукі.

СА СЛОЎ ПАЦЯРПЕЛАГА:

«Калі я ішоў па пешаходнай дарожцы, група веласіпедыстаў на вялікай хуткасці абганяла мяне, і адзін з іх мяне збіў, ад чаго я упаў. Адрозніе ж я звярнуўся да трэнера са скаргаў, але ён у грубай форме паведамаў, што нічога не парушаў, і трэніроўкі будуць працягвацца ў парку, дзе ходзяць пешаходы. Я напасрэць яго назваў імя і прозвішча хлопца, які мяне збіў, але ён адмовіўся гэта зрабіць. Ні трэнер, ні веласіпедыст, які мяне збіў, не аказалі мне першую медыцынскую дапамогу. З моцным болям я звярнуўся ў паліклініку, дзе мне паставілі дыягназ «пералам рукі».

Паколькі ніхто з веласіпедыстаў не прызнаў сваю віну, міліцыя прыняла рашэнне аб адмове ў распачыненні крымінальнай справы. І хутчэй за ўсё, пра гэтае здарэнне так ніхто і не даведаўся б, калі б пацярпелы не пачаў скардзіцца ў Міністэрства спорту і турызму ды Генеральную пракуратуру.

Аб выніках разгляду звароту пешахода паведаміла пракурор аддзела па наглядах за выкананнем правоў і свабод грамадзян Генеральнай пракуратуры Беларусі Наталія ЧЫЖЫК:

— Цяпер у рэспубліцы ў нас дзейнічае 39 школ, прызначаных для трэніровак на веласпорце. Пры гэтым маецца толькі адно спецыялізаванае спартыўнае збудаванне «Веладром» у Мінску для падрыхтоўкі веласіпедыстаў-трэкавікоў. Спецыялізаваныя трасы для падрыхтоўкі веласіпедыстаў-шашэйнікаў практычна адсутнічаюць. Таму на практыцы трэніроўкі па шашэйным веласпорце праходзяць у неўстаноўленых месцах: на веладарожках, тратуарах, на пешаходных дарожках у парках, на шашы. У выніку ўзнікаюць непаразумеўні з пешаходамі, кіроўцамі, супрацоўнікамі ДАІ.

Правілы бяспекі правядзення заняткаў фізічнай культуры і спортам дапускаюць праводзіць спартыўныя мерапрыемствы па-за фізікультурна-спартыўнымі збудаваннямі. Разам з тым, пытанні гарантыі бяспекі жыцця і здароўя пешаходаў, якія гуляюць па парку, нідзе не рэгламентаваны і адпаведна не забяспечваюцца. Якскравым прыкладам гэтага з'явіўся выпадак, які здарыўся з пешаходам К.

«Калі б для спартсменаў вела-школ былі вызначаны канкрэтныя месцы для правядзення трэніроўкі, а маршрут руху да іх быў бы агароджаны, то, лічаць у Генпракуратуры, няшчаснага здарэння ўдалося б пазбегчы. Трэба абавязаць спартыўныя школы несці адказнасць не толькі за бяспеку навучэнцаў і работнікаў, але і за бяспеку пешаходаў і гледачоў пры правядзенні трэніровак па-за фізікультурна-спартыўнымі збудаваннямі».

б пазбегчы. Трэба абавязаць спартыўныя школы несці адказнасць не толькі за бяспеку навучэнцаў і работнікаў, але і за бяспеку пешаходаў і гледачоў пры правядзенні трэніровак па-за фізікультурна-спартыўнымі збудаваннямі».

Неалежная арганізацыя інфраструктуры для веласіпедыстаў таксама стварае праграму бяспекі дарожнага руху. У Генпракуратуры лічаць, што прайшоў час распрацаваць праграму развіцця веласіпеднага спорту ў рэспубліцы, якая прадугледзена б будаўніцтва і рэканструкцыю спартыўных збудаванняў і трас для аматарскага і прафесійнага веласпорту, распрацоўку сеткі веласіпедных дарожак, маршрутаў і трас, выкарыстоўваючы пры гэтым у тым ліку вопыт еўрапейскіх дзяржаў, у прыватнасці, Германіі, Галандыі, Бельгіі.

«Калі б для спартсменаў вела-школ былі вызначаны канкрэтныя месцы для правядзення трэніроўкі, а маршрут руху да іх быў бы агароджаны, то, лічаць у Генпракуратуры, няшчаснага здарэння ўдалося б пазбегчы. Трэба абавязаць спартыўныя школы несці адказнасць не толькі за бяспеку навучэнцаў і работнікаў, але і за бяспеку пешаходаў і гледачоў пры правядзенні трэніровак па-за фізікультурна-спартыўнымі збудаваннямі».

Па выніках праведзенай правяр-кі Генпракуратура накіравала на ад-рас Міністэрства спорту і турызму прадстаўленне з прапановай удасканаліць інфраструктуру па вела-спорце, а таксама ўнесці змяненні і дапаўненні ў шэраг нарматывных прававых актаў, якія б гарантавалі бяспеку, у тым ліку пешаходаў.

Дзяржаўны трэнер Міністэрства спорту і турызму Беларусі па веласпорце Анатоль МІКЛАШЭВІЧ пацвердзіў, што становішча веласіпедыстаў сапраўды незадырэднае:

— Фактычна аматары гэтага транспарту знаходзяцца між двух агнёў. На жаль, у горадзе бракуе спецыяльных дарожак. У той жа час перамяшчэнне веласіпедыстаў жорстка рэгламентавана Правіламі дарожнага руху. Згодна з артыкулам 148 ПДР, веласіпедысты павінны рухацца па спецыяльнай дарожцы, а калі яе няма, то па ўзбочэнне альбо тратуары. Пры гэтым ім забаронена ствараць перашкоды для пешаходаў. А па праезнай частцы ім дазволена рухацца толькі тады, калі няма іншых варыянтаў! Ды і то не далей за адзін метр ад яе правага

Фота: Аляксандр КЛЕЩУЧКА.

крану. І куды ж ім падзецца пры такіх умовах? Хоць гэта таксама ўдзельнік дарожнага руху. І ў гэтым плане мы вельмі адстаём ад краін Заходняй Еўропы.

— Як рэгламентуецца парадак абароны жыцця і здароўя пешаходаў? — Сёння гэта адбываецца згодна з Крымінальным кодэксам. Калі веласіпедыст збіў чалавека — ён будзе несці адказнасць. Але калі разглядаць няшчасны выпадак, які адбыўся ў парку 60-годдзя ўтварэння СССР у лютым, то даць адназначны адказ цяжка. Трэнер кажа адно, пацярпелы — зусім іншае. Што там было насамрэч — пакуль невядома. Але лічу, што аказаць першую дапамогу было неабходна.

— Як працяг будзе ў гэтай неспрыяльнай гісторыі? — У першай палове верасня будзе склікана спецыяльная нарада. Гэта прадлісана прадстаўленнем Генеральнай пракуратуры. Мабыць, пасля гэтага ў адпаведныя дакументы будуць унесены некаторыя змены. Бо выпадак гэты, мякка кажучы, на карысць веласіпедыстам не пайшоў.

□ □ □ Паводле слоў начальніка аддзела арганізацыі дарожнага руху УДАІ ГУУС Мінгарвыканкама Андрэя ЗЫРАНОВА, сталічныя веласіпедысты з цягам часу будуць пачуваць сябе працей:

— У Мінску на прапекце Незалежнасці нанесена спецыяльная разметка для веласіпедыстаў. Яна існуе ўжо амаль год. За гэты час мы атрымалі толькі станоўчыя водгукі. Участак для двухколавага транспарту дагатуль дарабляецца. Неўзабаве там з'явіцца спецыяльныя святлафоры для веласіпедыстаў. Высокія дарожныя бары паступова змяняюцца на больш нізкія, каб не ствараць перашкоду.

Нядаўна давалася пазнаваць у Вільнюсе. Там разметка для веласіпедыстаў нанесена як на тратуары, так і непасрэдна на дарогах. Больш за тое, веласіпед у літоўскай сталіцы — гэта транспарт з асобнай паласой руху. Напрыклад, на цэнтральнай вуліцы, якая вядзе да магістрату, для веласіпедыстаў адведзены метр праезнай часткі. Там усталяваны спецыяльныя дарожныя знакі.

— А ці магчыма такое ў Мінску? — Толькі там, дзе ёсць месца. На галоўнай магістралі сталіцы гэта ўдалося зрабіць з-за шырокага тратуара. Але асобная паласа пад гэта адведзена не будзе. Бо палосы на прапекце Незалежнасці вельмі вузкія. І калі меркаваць з пункту погляду арганізацыі дарожнага руху, то гэты крок будзе выглядаць няправільна. Аўтамабілістаў больш — і таму перавага дастаецца менавіта ім.

— Што чакае веласіпедыстаў у беларускай сталіцы? — Лічу, што за двухколавым транспартам — будучыня. Распрацавана спецыяльная канцэпцыя развіцця веласіпеднага руху ў сталіцы. Штогод будзе з'яўляцца па сто кіламетраў дарожак. З'явіцца і велапаркоўкі. Безумоўна, ідэальны варыянт — гэта пракладка велатрас кшталту той, што ідзе ўздоўж Свіслачы. Але ж гэты спосаб найбольш затратны. Таму ў сталіцы будуць пераважаць сумешчаныя веласіпедна-пешаходныя дарожкі.

Надзея ДРЫЛА, Вольгар'ян ШКЛЕНІК

КРЫХУ СТАТЫБТЫКІ

Па словах старшага інспектара па асаблівых даручэннях упраўлення ДАІ МУС Ганны БАНАДЫК, у параўнанні з мінулым годам статыстыка ДТЗ з удзелам веласіпедыстаў выглядае больш аптымістычна: — За 8 месяцаў 2012 года ў Беларусі па віне веласіпедыстаў адбылося 90 дарожна-транспартных здарэнняў. У іх 18 чалавек загінула і 74 атрымалі раненні рознай ступені цяжару. Сумяе лідарства па колькасці загінулых утрымлівае Гомельская вобласць — пяць трагічных выпадкаў. Калі параўноўваць з адпаведным перыядам мінулага года, то агульная колькасць здарэнняў зменшылася на чвэрць.

Надзея ДРЫЛА, Вольгар'ян ШКЛЕНІК

КАБ ЛЁТАЦЬ, ВЫРАСЛА

Для паступлення ў авіяцыйнае вучылішча адной з галоўных перашкодаў быў менавіта малы рост (1,50 метра). — Мае ногі проста не даставалі да педалю. Тады я паставіла сабе мэту — вырасці. Знайшла альпінісцкае прыстасаванне і прасіла, каб мяне падвешвалі ўніз галавой, — расказвае лётчыца. — У выніку, калі мне было 16 гадоў, мой рост павялічыўся да 1 метра 61 сантыметра, і шлях у вялікія нябёсы быў адкрыты. Спачатку скакала з парашутам, а потым стала лётцай. Гэта адбылося ў 1948 годзе. У 1951-м яна скончыла авіяцыйны тэхнікум у Навасібірскі, пасля чаго працавала інжынерам-канструктарам на заводзе ім. Камінтэрна (да 1953 года). Па заканчэнні Цэнтральнай лётна-тэхнічнай школы ДТСААФ у Саранску яна некаторы час працавала інструктарам, з 1958 года стала лётчыцам-інструктарам у Цэнтральным аэраклубе імя Чкалава. Каб атрымаць права кіраваць знічалнікамі, яна дамаглася прыёму на ваенную службу, а пазней скончыла Ленінградскую акадэмію грамадзянскай авіяцыі.

З 1960 года Марына Паповіч стала аа-лодвачка тэхнік палітавання на рэактыўных самалётах, а пазней стала адзінай у СССР ваеннай лётчыцай-выпрабавальніцай 1-га класа. У 1962 годзе яна была запрошана ў якасці кандыдата ў касманаўты, праходзіла медыцынскае абследаванне ў складзе другой групы касманаўтаў, але ў касмічны атрад узята не была...

— Спачатку набралі кандыдатамі ў касманаўты жанчын дваццаць. Потым адсеівалі. Засталася іх няшмат. Выпрабаванні былі цяжкімі. І зараз не магу дакладна адказаць, чаму ў космас не пусцілі, — гаворыць жанчына. — Можна, з-за таго, што шмат заўсёды гавару. Чула яшчэ, што рашэнне адлічылі мяне з

БЯСПЛАТНЫЯ ГУРТКІ — УНІКАЛЬНАЯ З'ЯВА НА ПОСТСАВЕЦКАЙ ТЭРЫТОРЫІ

«Вельмі шырокі спектр гурткоў, секцый і студый, якія дзейнічаюць ва ўстановах дадатковай адукацыі, дае магчымасць кожнаму дзіцяці выбраць сабе занятка па душы», — заявіў падчас online-канферэнцыі на сайце БЕЛТА намеснік міністра адукацыі Віктар ЯКЖЫК.

Усяго ў Беларусі ва ўстановах адукацыі пра-це больш як 31 тысяч абаўднанняў па інтарэсах. У мінулым навучальным годзе ў іх займалася больш як 404 тысячы дзяцей і падлеткаў. «Большасць устаноў дадатковай адукацыі прадастаў-ляе свае паслугі бясплатна — гэта ўнікальная на постсавецкай прасторы з'ява», — падкрэсліў Віктар Яжжык.

Наведванне многіх спартыўных секцый, якія знаходзяцца ў падпарадкаванні Міністэрства адукацыі, а таксама гурткоў фізкультурна-спартыўнага профілю, сёння таксама з'яўля-ецца бясплатным. Існуе думка, што ўвядзенне аплаты за наведванне гурткоў і секцый папярэ-дзіць з боку педагогаў фармальнае стаўленне да сваёй работы. «Аднак істотнага павелічэння аб'ёмаў платных паслуг ва ўстановах дадат-ковай адукацыі ў гэтым навучальным годзе

не плануецца», — заспакоіў намеснік міністра адукацыі. Між іншым, псіхолагі лічаць, што бацькі ні ў якім разе не павінны аказваць ціск на сваё дзіця пры выбары таго ці іншага гуртка, клуба або секцыі. Толькі занятка па душы можа прывесці рэаль-ную карысць. А вызначыцца з выбарам адроз-на могуць не ўсе. Знаходзіцца ў працэсе пошуку — гэта нармальны стан любога дзіцяці, якое жадае самарэалізавацца. У сілах бацькоў яму ў гэтым дапамагчы, штосці падказаць, параіць, але іх меркаванні і жыццёвы вопыт не павінны быць вы-рашальнымі пры ажыццяўленні выбару...

Віктар Яжжык упэўнены, што заняты ў гуртках — гэта не проста хоць. Для многіх яны вызнача-юць прафесійны выбар на ўсё жыццё: прыклад на 15 працэнтаў студэнтаў ВНУ выбіраюць свае тэхнічныя спецыяльнасці пад уплывам заняткаў у аб'яднаных па інтарэсах. «Усю інфармацыю аб рабоце устаноў дадатковай адукацыі можна знайсці ва ўстановах агульнай сярэдняй адука-цыі (на стэндах у гімназіях, школах, ліцэях), на інтэрнэт-партале Міністэрства адукацыі і сайтах упраўленняў (аддзелаў) адукацыі», — дадаў Вік-тар Яжжык.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Куба—Беларусь: 20 гадоў дыпламатычных адносін

ДЗВЕ КУБІНКІ «ЗАПАЛІЛІ» ВЕЧАР

Музычная вечарына, прысвечаная 20-годдзю дыпла-матычных адносін паміж Кубай і Беларуссю, нівод-нага запрошанага не пакінула без шчырых усмешак і добрага настрою. Яна падзяліла «кубінскі год на Беларусь на дзве часткі: калі дагтуль выставы, кан-ферэнцыі і відзёны адбываліся на ўрадавым узроўні, ва ўніверсітэтах і парламенце, то цяпер Пасольства Кубы ў нашай краіне асноўную ўвагу зверне на бела-рускіх шкільнікаў.

— Важна, каб маладое пака-ленне беларусаў больш ведала пра Кубу, — сказаў журналісту «Звязды» Надзвычайны і Паў-намоцны Пасол Рэспублікі Куба ў Беларусі Альфрэда Ньевес Партунда. — 16 красавіка мы адкрылі фотавыставу, прысве-чаную стасункам нашых краін, у беларускім парламенце, а сёння гэта самую экспазіцыю размясці-лі тут, у будынку Нацыянальнага цэнтра мастацкай творчасці дзя-цей і моладзі на вуліцы Кірава ў Мінску, каб яе ўбачылі сябры Таварыства дружбы Беларусі і Кубы, ствараюць інтэлігенцыя, дзе-ці і іх бацькі. Сёння мы знаёмлі з культурай Кубы, самымі рознымі яе музычнымі кірункамі.

Аказалася, што і месца пра-вядзення музычнай вечарыны не выпадаковае. Нацыянальны цэнтр мастацкай творчасці дзя-

цей і моладзі, які нядаўна адзна-чыў сваё 75-годдзе, менавіта на Кубу адрправіў 30 гадоў таму свой ужо тады легендарны ансамбль песні і танца «Зорачка». Гэта была першая замежная паездка ка-лектыўу, які сёння носіць званне Заслужанага аматарскага. Та-му пачатак Кубінскай музычнай вечарыны з успамінаў і выступу сучаснай «Зорачкі» быў цалкам лагічным і вельмі ўдалым.

Ды і пераход ад беларускай «Прывітальнай» да кубінскага балера аказаўся досыць арга-нічным. А маладая спявачка Лу-селія Ральдана Аюста, якая сё-рэта атрымала на «Славянскім базары» спецыяльную прэмію імя Уладзіміра Мулявіна «За леп-шае ўвасабленне нацыянальнай тэмы і высокае выканальніцкае мастацтва», настолькі па-май-стэрску ўплыла «Васільковае

неба» ў вянок кубінскіх песняў, што прысутным засталася па-гадзіцца: калі даць голас сэрцу, далёкае заўсёды можа стаць па-сапраўднаму бліскім. Па сутнасці, усю вечарыну «зрабілі» дзве спявачкі — вя-домая кубінская зорка Барбара Гравэ дэ Пэральта і зорка ўзы-ходзячая — Луселія Ральдан. Асаблівы шмат гэтай культурнай падзеі на вуліцы Калініна надаў вядомы кубінскі вядучы радыё і тэлебачання, муж і прадюсар Барбары, Эдуарда Ферэр Санціс. Гэтыя тры прымусілі падтываць і падтанцоўваць усю залу, нягледзячы на паважнасць яе аўдыто-рыі: дыпламатычны корпус Бела-русі, прадстаўнікі міністэрстваў культуры і замежных спраў, бы-лыя паслы Беларусі ў Рэспубліцы Куба, былія выкладчыкі былых кубінскіх студэнтаў, самі коліш-нія студэнты, журналісты і проста сталія і новыя сябры Кубы...

Сённяшні дзень — аяцц-цяўленне маёй шматгадовай ма-ры, — з радасцю прызнаў арга-нізатар і вядучы кубінскага конкурсу «Славянскія галасы» Альберта Ларэйдзіс Перэс Са-мора. — Калісьці я скончыў ВНУ ў Мінску і з таго часу імкнуўся зра-біць нешта такое, каб Куба і Бела-русь адчулі адна адну, каб сэрцы людзей тратэялілі гэтак жа, як і маё, калі прамаўляюцца назвы гэтых дзвюх краін. Вось ужо тры гады мне ўдаецца ладзіць у Гава-не адборачны конкурс для ўдзелу ў «Славянскім базары», і я шчас-лівы, што ён набывае на Востраве Свабоды ўсё большы папуляр-насць. Луселія стала лепшай з 12-ці. Я ганаруся, што яна спявала на беларускай мове і змагла крануць сэрцы і высокага журы, і простых слухачоў.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА

МАДАМ «МІГ»

Такіх жанчын бяруць у касманаўты

Герой Сацыялістычнай Працы, інжынер-палкоўнік ваенна-паветраных сіл у запасе, лётчыца-выпрабавальніца Марына Паповіч — легендарная жанчына, якая налятала каля 6 тысяч гадзін. Яна асвоіла ўпраўленне больш чым 40 тыпамі самалётаў і верталётаў. «Апрабавала» як звышгукавыя, так і звышжэўныя транспартныя самалёты, устанавіла больш за 100 светных рэкордаў. І пакуль што ніхто з лётчыкаў не «падабраўся» да яе вынікаў.

Менавіта яна першай з жанчын-лётчыц пераадолела гукавы бар'ер на рэактыўным знічалніку «МіГ-21», за што атрымала мянушку «мадам «МіГ»». Журналісты пісалі, што рэкорды сталі для яе «звычайнай працай». Дзесяць светных рэкордаў пастаўлена ёю ў якасці камандзіра паветранага карабля-гіганта «Антэй» (АН-22). У апошнім рэкордным палёце экіпаж пад яе кіраваннем пераадо-леў адлегласць у 1000 кіламетраў з хуткасцю, якая перавышае 600 кіламетраў за гадзіну, і з грузам вагой 50 тон.

Акрамя ўсяго іншага, Марына Паповіч — пісьменніца — аўтарка некалькіх кніг, энты-зэцка і даследчыца ў сферы ананямальных з'яў... Напэўна, мала хто ведае, што Марына Паповіч шмат займаецца дапамогай ў пра-тэзаванні дзяцей у ЗША. Там ставяць пра-тэзы, зробленыя з біялагічнай масы, якія не адрозніваюцца ад сапраўдных рук ці ног. Каб прыцягнуць увагу да дапамогі людзям з абмежаванымі магчымасцямі, спецыяльна ўзяла ўдзел у спаборніцтвах сярод авіятараў. Пра гэта напісалі амерыканскія СМІ, і яна ў чарговы раз стала славаццю.

Легендарная лётчыца вельмі любіць бы-ваць у Беларусі і лічыць сваёй зямлячкай, бо маці яе — беларуска. А сама Марына нара-дзілася на хутары на тэрыторыі цяперашня-га Вяліжскага раёна Смаленскай вобласці. Вельмі прыемна было чуць, калі Марына Лаў-

рэньцеўна, расказваючы пра сваю маму, паў-тараля яе словы на беларускай мове. Чыста і без акцэнта!

Нарадзілася легендарная лётчыца 20 лі-пеня 1931 года. Не верыцца, калі бачыш гэ-тую цудоўную, энергічную жанчыну. Вясе-лая, эмацыянальная, з гумарам расказвае пра тое, чаму паляцела ў космас не яна, а Валя-чціна Церашкова, а таксама пра знакамітых людзей: пра Каралёва, Хрушчоў і іншых. У сваіх кнігах яна напісала шмат цікавага аб сваім жыцці. Кажы пра свой узрост: раней, калі марыла хутчэй стаць лётчыцай, гады прыбавляла, цяпер адймае... І яе рост — метр з кепкай — яшчэ адна нагода для шчырага гумару падчас размоў.

ВАРАШЫЛАЎ ДАЎ ПУЦЁКУ Ў «ВЯЛІКІЯ НЯБЁСЫ»

— Нідзе ў свеце мяне не прымаюць так, як у Беларусі, адчуваю ў вайшай краіне не-паўторную аўру дабырні і гасціннасці. — кажа Марына Лаўрэньцеўна Паповіч. — Часта на сустрэчах мне задаюць пытанне: чаму вы, дзяўчына «з хутара», сталі ваенным лётчы-кам? Бо вырашыла адмоўціцца фашызмам, якія забівалі людзей. Аднойчы на між вайшых шмат фашысцкіх самалётаў кінуліся атака-ваць наш ваенны самалёт і падбілі яго. Потым расстралілі лётчыка, які спускаўся на пара-

шуче. Вось тады я і дала сабе клятву: вырасту і абавязкова буду лётца на самалётах!.. Фа-шысты бесперапынна бамбілі і нашу вёскачу. Калі яны прыхалі на матчыклях, то стралялі з кулямётаў па ўсіх, хто на вочы трапляў. Лю-дзей спальвалі ў хляве. Нашу сям'ю такса-ма павінны былі спаліць. Але пашанцавала — уначы партызаны вывезлі, vyrатавалі. У канцы 1940-х паступіла ў авіяцыйны тэхні-кум, запісалася ў аэраклуб. Але пасля вайны была катэгорычна забарона браць жанчын у прафесійныя лётчыкі. Мне параілі паехаць у Маскву, да Варашылава асабіста. Маўляў, калі дазволіць, будзеш лётчыцай. Варашылаў у падвале прымаў, дзе і Калінін — у доме на-супраць бібліятэкі Леніна.

Марына Лаўрэньцеўна з гумарам успамі-нае, што, каб трапіць на прыём да Варашы-лава, наачвала ў парку Горкага. І што здына, на тым месцы, дзе яна спала на лаўцы, потым паставілі знакімагі «Буран» — аналаг аме-рыканскага «Шатла».

— Варашылаў быў самавіты мужчына, прыгожы, форма яму пасавала, — узгадвае легендарная лётчыца. — Была сведкай яго размовы з адной жанчынай, я цяпер памя-таю, з Еўдакіяй Пятроўнай, якая паскардзі-лася, што муж яе загінуў і яна не мае свайго жылля. Ён паабяцаў дапамагчы. Жанчына спытала: а які дах будзе? Варашылаў паці-кавіўся ў памочнікаў і сказаў, што будзе з дахоўкі. А яна: «Ой, дзякуй, інакш старшыня гаспадаркі паставіў бы саламянулю!» І ўсе за-смяяліся. Потым Варашылаў выслухаў мяне — дзяўчыну ростам метр з кепкай. Я расказа-ла, што хачу стаць прафесійнай лётчыцай-эні-шанальніцай. Варашылаў за галаву ўзяўся, але напісаў на паперы, каб дапусцілі, калі ёсць адпаведныя даныя. Падстрахаўся...

Потым будучая вядома лётчыца з поспе-хам здала ўсе экзамены ў лётна-тэхнічную школу ў Саранску, якую скончыла на «вы-датна». Але не стала ваенным лётчыкам, а толькі грамадзянскім...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

